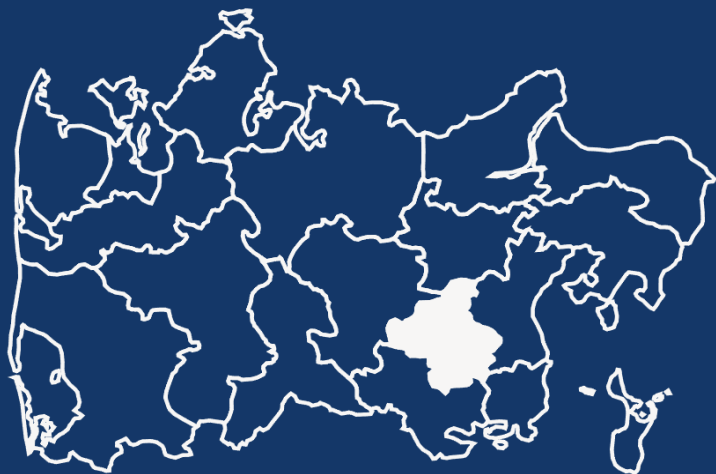

Erhvervsudvikling i Skanderborg Kommune

Tendenser, specialisering, vækst og
erhvervsfremmeindsats

August 2024

Indhold

1. Forord og sammenfatning	3
2. Temaafsnit om ejerledede virksomheder	8
3. Beskæftigelse og specialisering	19
4. Iværksætteri og virksomhedsbestand	25
5. Vækstvirksomheder og eksport	33
6. Profilanalyse – highlights	37

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

1

Forord og sammenfatning

28

Så mange daglige afgange har bybussen i Skanderborg på hverdage. I weekenden har den 19 afgange.

39

Så mange siddepladser er der i el-bybussen + tre klapsæder. I alt kan bussen have 77 passagerer med.

Skanderborg

KØR MED

Skanderborgs bybus kører på el. Det er bedre for klimaet.

Skanderborg

Forord

Hej og velkommen til den femte udgave af vores kommunerapporter om erhvervsudviklingen i Midtjylland. I denne rapport dykker vi ned i, hvordan det står til med erhvervslivet i de 19 kommuner her i regionen.

Hos Erhvervshus Midtjylland har vi som mål at identificere og styrke de faktorer, der driver væksten og giver midtjyske virksomheder en konkurrencefordel. Samtidig vil vi adressere de udfordringer, som kan hæmme udviklingen. Kommunerapporterne skal være en kilde til viden, så vi sammen kan fremme erhvervslivet både lokalt og regionalt og udnytte de mange potentialer, som vores region har.

Ligesom i de tidligere kommunerapporter har vi samlet data om det lokale erhvervsliv – fra beskæftigelse og iværksætteri til virksomheders udvikling og eksport. Vi har også inkluderet statistik om brugen af lokal erhvervsservice og specialiseret vejledning, baseret på profilanalysen fra 2024.

Denne gang har vi et særligt tema om ejerledede virksomheder. Disse virksomheder spiller en vigtig rolle i vores region, og vi ser nærmere på, hvor mange der er i hver kommune, og hvordan de klarer sig. Ejerledede virksomheder står over for udfordringer som generationsskifte, nye teknologier og grøn omstilling, og vi giver et overblik over deres karakteristika.

Vi zoomer også ind på de virksomheder, der snart skal have nye ejere. Det er vigtigt for os, at disse ejerskifter bliver succesfulde, så vi kan bevare arbejdspladserne her i regionen.

Sidst, men ikke mindst, kigger vi på diversiteten i de ejerledede virksomheder. Det handler om kønsfordeling i ledelsen, nationalitet og beskæftigelse af personer, som ellers måske ville have svært ved at få et job. Diversitet bringer nye perspektiver og kompetencer ind i

virksomhederne og kan gøre dem mere attraktive medarbejdere.

Vi vil gerne sige en stor tak til alle kommuner. Jeres input er med til at skabe inspiration og dele viden på tværs af kommunerne, og det kan føre til nye erhvervsstrategier, initiativer og samarbejder, der gavner vores lokale erhvervsliv. Vi håber også, at rapporten kan sætte fokus på vigtige emner, hvor der er stort potentiale for udvikling.

Samarbejdet mellem lokal erhvervsservice, erhvervshuset og kommunerne er nøglen til at styrke erhvervsfremmeindsatsen. Kommunerapporterne skal hjælpe os med at samarbejde endnu bedre og udnytte både lokale og tværkommunale muligheder og tackle de udfordringer, vi står over for.

Gennem rapporten kan du se, hvordan din kommune klarer sig i forhold til resten af Region Midtjylland, landet og en gruppe sammenligningskommuner.

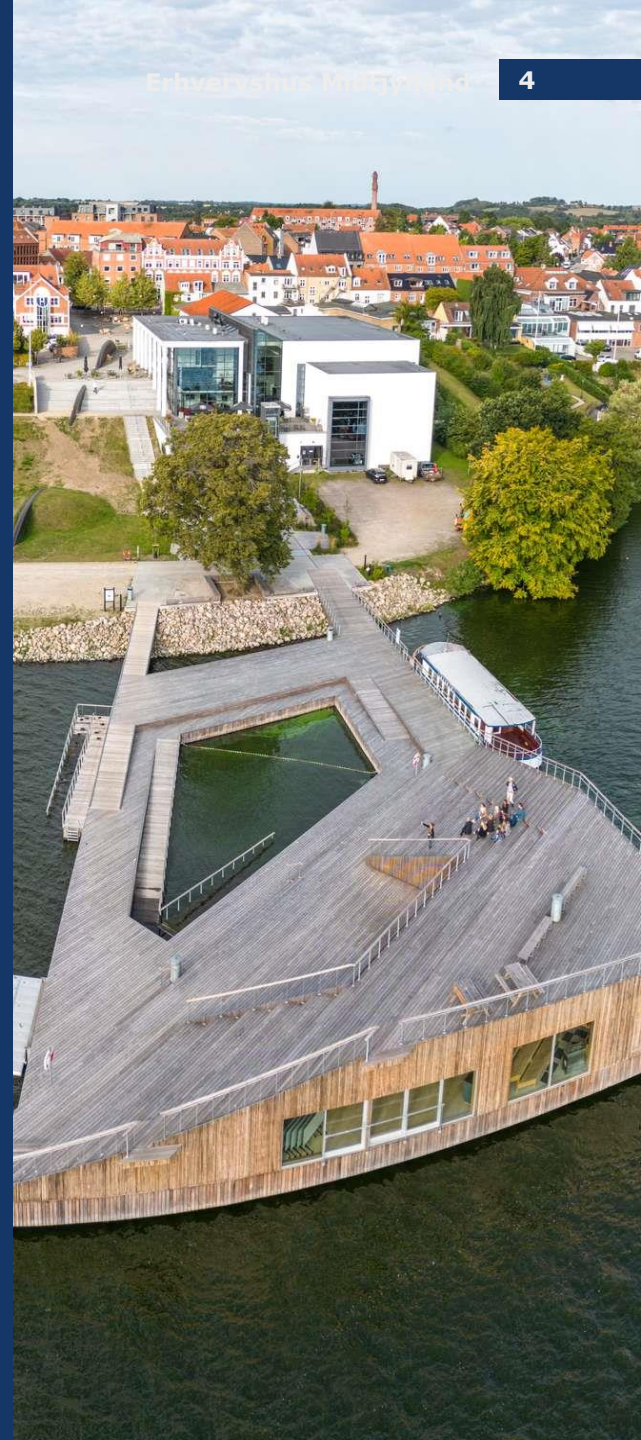
Sammenligningskommunerne er Favrskov Kommune, Hedensted Kommune, Ikast-Brande Kommune, Odder Kommune og Syddjurs Kommune.

God læselyst!

Med venlig hilsen

Bestyrelsesformand Ib Lauritsen

Direktør Mette Højborg

Sammenfatning – erhvervspræstationer

Tabellen til højre sammenfatter Skanderborg Kommunes erhvervspræstationer i 2022 på en række nøgleområder. I tabellen er Skanderborg Kommune sammenlignet med hele Region Midtjylland og med andre kommuner i Danmark af samme type som Skanderborg Kommune (angivet ved et trafiklys).

Tabellen viser øverst, at den private jobvækst har været større end i regionen som helhed og sammenlignet med andre oplandskommuner.

Årsagen til den større vækst er bl.a. en høj andel iværksættere, fremgang i eksporten, en pæn overlevelsesrate for nye virksomheder og ikke mindst en relativt stor jobvækst i store virksomheder med over 50 årsværk. Det vil sige virksomheder med stor impact på den lokale økonomi.

Det eneste område, hvor Skanderborg Kommune ikke klarer sig bedre end regionsgennemsnittet, er andel vækstvirksomheder.

	Skanderborg Kommune	Region Midtjylland	Sammenligning med andre oplandskommuner
 Jobvækst i den private sektor 2017-22	15,6 pct.	11,2 pct.	
 Andel iværksættervirksomheder	5,3 pct.	4,8 pct.	
 Treårig overlevelsesrate for nye virksomheder	61,4 pct.	56,7 pct.	
 Andel vækstvirksomheder	9,1 pct.	10,4 pct.	
 Andel eksportvirksomheder	21,3 pct.	19,8 pct.	
 Jobvækst i store virksomheder 2017-22	26,5 pct.	17,1 pct.	

Dårligste tredjedel blandt oplandskommuner i Danmark

Midterste tredjedel blandt oplandskommuner i Danmark

Bedste tredjedel blandt oplandskommuner i Danmark

Sammenfatning – erhvervsstruktur

Oversigten til højre giver et samlet billede af Skanderborg Kommunes profil som erhvervskommune.

De tre største brancher målt på antal jobs er elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri, engroshandel samt detailhandel. De udgør tilsammen ca. 6.800 årsværk eller 38 pct. af den samlede private beskæftigelse i kommunen.

Set i forhold til andre kommuner skiller især elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri sig ud. Denne brancher fylder ca. tre gange så meget som i en gennemsnitskommune.

Når luppen sættes på de nationale styrkepositioner – defineret af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse – er det produktionsindustri samt maskiner og robotter, der skiller sig positivt ud. Også grøn energi- & miljøteknologi samt livsstil og mode fylder meget i Skanderborg Kommune.

Det fremgår endvidere, at virksomhedsstrukturen ligner resten af regionen med 35 pct. af beskæftigelsen i virksomheder med over 50 årsværk og 33 pct. i virksomheder med under 10 årsværk.

Endelig er brugen af udenlandsk arbejdskraft noget mindre end i regionen som helhed.

De tre største brancher

1. Elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri:	2.764 årsværk
2. Engroshandel:	2.156 årsværk
3. Detailhandel:	1.870 årsværk

Udenlandsk arbejdskraft

Skanderborg Kommune:	7,6 pct.
Region Midtjylland:	10,2 pct.

Top 3 specialiserede brancher

1. Elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri:	3,1
2. Metalindustri:	1,5
3. Engroshandel:	1,4

Top 3 specialiserede klynger

1. Produktionsindustri, maskiner og robotter:	2,6
2. Grøn energi- & miljøteknologi:	1,8
3. Livsstil og mode:	1,7

Note: En specialisering på 1,0 svarer til, at en branche/klynge udgør en andel af den private beskæftigelse, der svarer til landsgennemsnittet.

Andel beskæftigede i store og små virksomheder

Skanderborg Kommune		Region Midtjylland	
Mikrovirksomheder (0,5-9 årsværk):	33 pct.	Mikrovirksomheder (0,5-9 årsværk):	31 pct.
Store virksomheder (50+):	35 pct.	Store virksomheder (50+):	39 pct.

Sammenfatning – ejerledede selskaber

Dette års særtema giver en karakteristik af den store gruppe af ejerledede selskaber i det midtjyske erhvervslandskab og sætter fokus på to vigtige emner – ejerledernes alder og diversiteten i de ejerledede virksomheder.

Analysen viser, at de ejerledede selskaber udgør en betydelig del af de midtjyske virksomheder – målt på både antal og beskæftigelse. Især ejerledede virksomheder med 11-50 årsværk fylder meget beskæftigelsesmæssigt i den midtjyske økonomi. Samtidig har ca. 1/3 af de ejerledede selskaber med mindst fem ansatte eksport.

Analysen understreger, at ejer- og generationsskifte er et vigtigt erhvervspolitisk tema. I nogle kommuner er helt op til 40 pct. af ejerlederne over 55 år.

Når det gælder diversitet, viser analysen, at der er sket en betydelig stigning i både brugen af udenlandsk arbejdskraft og i antallet af ejerledere, der har ansat personer, der befinder sig på kanten af arbejdsmarkedet.

Til gengæld er der fortsat en stor kønsmæssig ubalance blandt lederne i ejerledede selskaber. I Midtjylland som helhed er kun godt hver sjette leder en kvinde i denne gruppe af virksomheder. Og kun 42 pct. af de ejerledede selskaber med to ledere eller flere har ansat en kvindelig leder. På begge områder ligger Midtjylland under landsgennemsnittet.

Udvalgte resultater fra analysen

I Skanderborg Kommune ligger 35 pct. af den private beskæftigelse i ejerledede selskaber og enkeltmandsvirksomheder. Det svarer til det regionale gennemsnit.

Skanderborg Kommune huser i alt 213 ejerledede selskaber med mindst fem årsværk.

I 34 pct. af de ejerledede selskaber i Skanderborg Kommune med mindst fem årsværk er ejerlederen over 55 år, mens ejerlederen i syv pct. af selskaberne er over 65 år.

I Skanderborg Kommune har 34 pct. af de ejerledede selskaber med mindst fem årsværk eksport. I Region Midtjylland som helhed er andelen 32 pct.

17 pct. af lederne i de ejerledede selskaber i Skanderborg Kommune er kvinder. I regionen som helhed er andelen også 17 pct.

51 pct. af de ejerledede selskaber (mindst fem årsværk) i Skanderborg Kommune beskæftiger personer, der er i støttet beskæftigelse. For regionen som helhed er andelen 46 pct.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

2

Temaafsnit om ejerledede selskaber

Temaafsnittet i dette års kommunerapporter giver en karakteristik af ejerledede selskaber i de midtjyske kommuner.

Baggrunden er, at ejerledede virksomheder fylder meget i det midtjyske erhvervslandskab. Samtidig står en del ejerledede virksomheder over for ejerskifte på kort eller lidt længere sigt.

De første sider giver en samlet karakteristik af ejerledede selskaber i kommunen, herunder antal, størrelse og eksport.

Dernæst giver afsnittet et overblik over, hvor mange ejerledede selskaber der står over for ejerskifte på kort eller lidt længere sigt.

Til sidst præsenteres indikatorer for diversiteten i de ejerledede virksomheder. Afsnittet sætter fokus på udbredelsen af kvindelige ledere samt diversitet mht. brug af arbejdskraft fra forskellige lande og personer på kanten af arbejdsmarkedet.

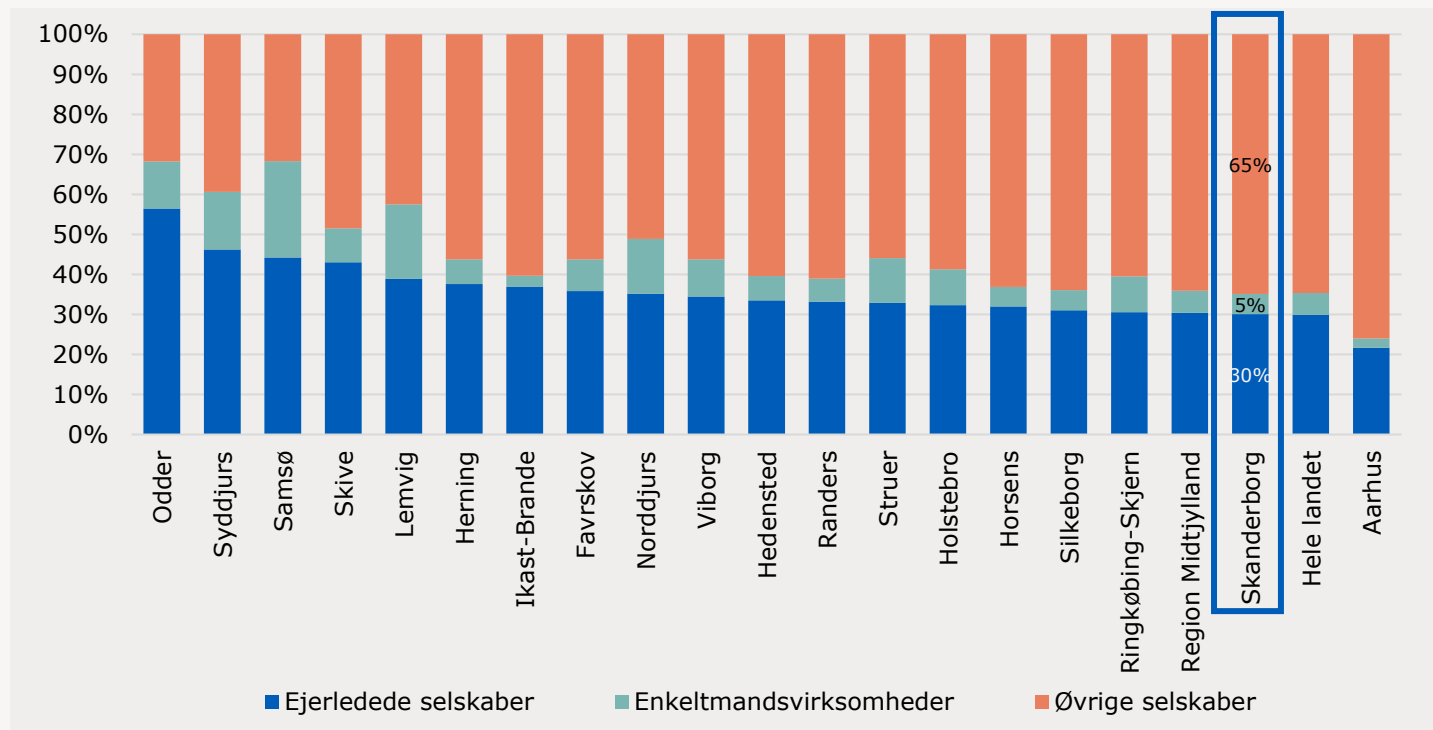
Beskæftigelsen fordelt på virksomhedstyper i de midtjyske kommuner

Ved udgangen af 2022 husede Skanderborg Kommune i alt 1.643 ejerledede aktie- og anpartsselskaber. Dertil kommer et stort antal enkeltmandsvirksomheder, der for langt de flestes vedkommende også er ejerledede.

Der er betydelig forskel på, hvor meget denne gruppe af virksomheder udgør af den samlede beskæftigelse i de midtjyske kommuner, som det fremgår af figur 2.1. Det svinger fra 68 pct. i Odder Kommune til 24 pct. i Aarhus Kommune. I Skanderborg Kommune udgør ejerledede selskaber 30 pct. af beskæftigelsen, mens enkeltmandsvirksomheder udgør fem pct.

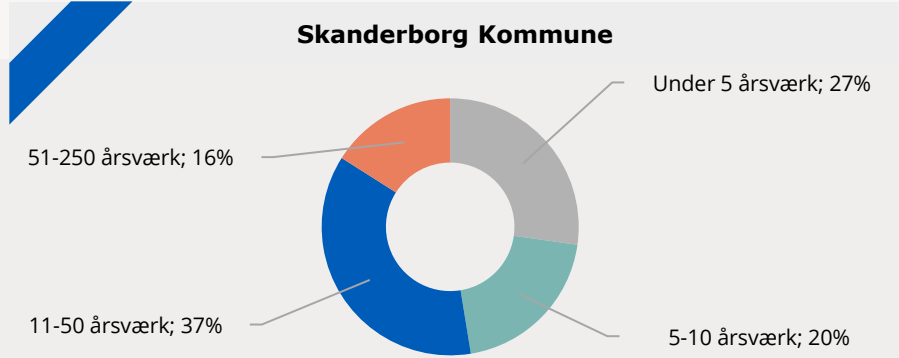
Herudover viser figur 2.2, hvordan beskæftigelsen blandt de ejerledede selskaber i Skanderborg Kommune er fordelt på virksomhedsstørrelser. Det fremgår, at 37 pct. er beskæftiget i virksomheder med 11-50 ansatte, der således er den dominerende gruppe.

Figur 2.1. Private fuldtidsjobs i midtjyske kommuner fordelt på virksomhedstype, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Figur 2.2. Private fuldtidsjobs i ejerledede selskaber fordelt på virksomhedsstørrelse, 2022

Ejerledede selskaber er opgjort som privatejede selskaber (primært A/S og ApS), hvor direktøren samtidig ejer mindst 50 pct. af selskabet.

Analysen er baseret på Danmarks Statistiks (DST) firmastatistik over økonomisk aktive selskaber og deltagerregisteret, der indeholder oplysninger om selskabernes ledelse og ejerkreds.

Enkeltmandsvirksomheder er oftest ejerledet. Men DST har ikke oplysninger om ledelsen og ejerkredsen i enkeltmandsvirksomheder, hvorfor de er udeladt af den resterende del af analysen.

Fokus på ejerledede selskaber i Skanderborg – 213 selskaber beskæftiger mindst 5 årsværk

Den resterende del af afsnittet zoomer ind på ejerledede selskaber med en beskæftigelsesmæssig tyngde i kommunen. Derfor afgrænses de ejerledede selskaber i det følgende til selskaber med mindst fem årsværk. Oversigten neden for viser, at 213 af kommunens ejerledede selskaber – svarende til 17 pct. – beskæftiger mindst fem årsværk. Den største gruppe rent antalsmæssigt er virksomheder med 0-5 årsværk.

De to figurer til højre sammenligner de ejerledede selskaber med mindst fem årsværk i kommunen med ejerledede selskaber i resten af regionen og landet på to centrale områder – nemlig om virksomhederne har eksport, og om de har en bestyrelse. Figur 2.3 viser, at 34 pct. af de ejerledede selskaber i Skanderborg Kommune havde eksport i 2022.

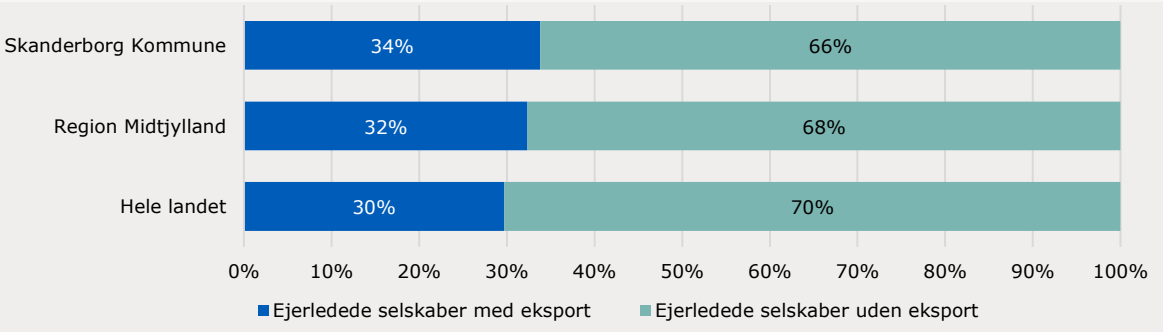
Figur 2.4 viser, at 38 pct. af de ejerledede selskaber i Skanderborg Kommune havde en bestyrelse i 2022. Det er lidt lavere end for regionen som helhed, men svarer til landsgennemsnittet.

Oversigt - ejerledede selskaber i Skanderborg Kommune, 2022

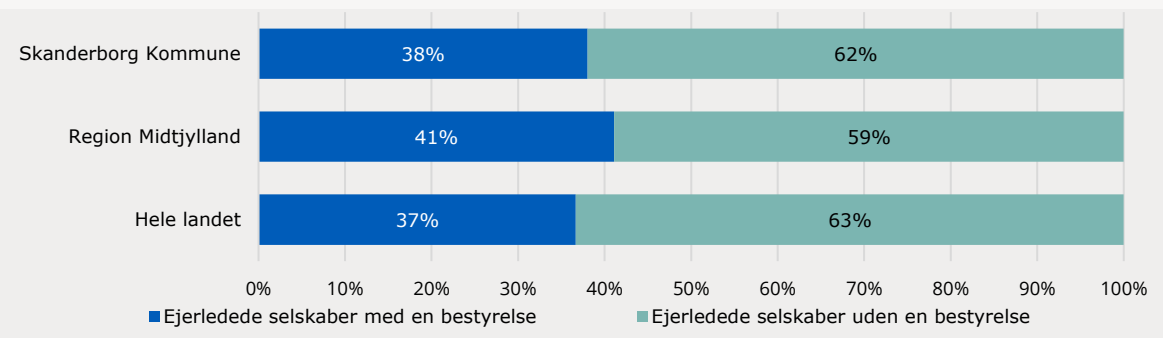

	Antal	Andel
Ejerledede selskaber i alt:	1.643	100%
<i>Heraf selskaber med:</i>		
Ingen årsværk	582	35%
Under 5 årsværk	848	52%
5-10 årsværk	124	8%
11-50 årsværk	81	5%
51-250 årsværk	8	0%
250+ årsværk	0	0%
Mindst fem årsværk	213	13%

Figur 2.3. Andel ejerledede selskaber med mindst fem årsværk og eksport, 2022

Figur 2.4. Andel ejerledede selskaber med mindst fem årsværk og en bestyrelse, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Ejernes alder i ejerledede selskaber

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

34 pct. af ejerlederne i Skanderborg er 55 år eller ældre

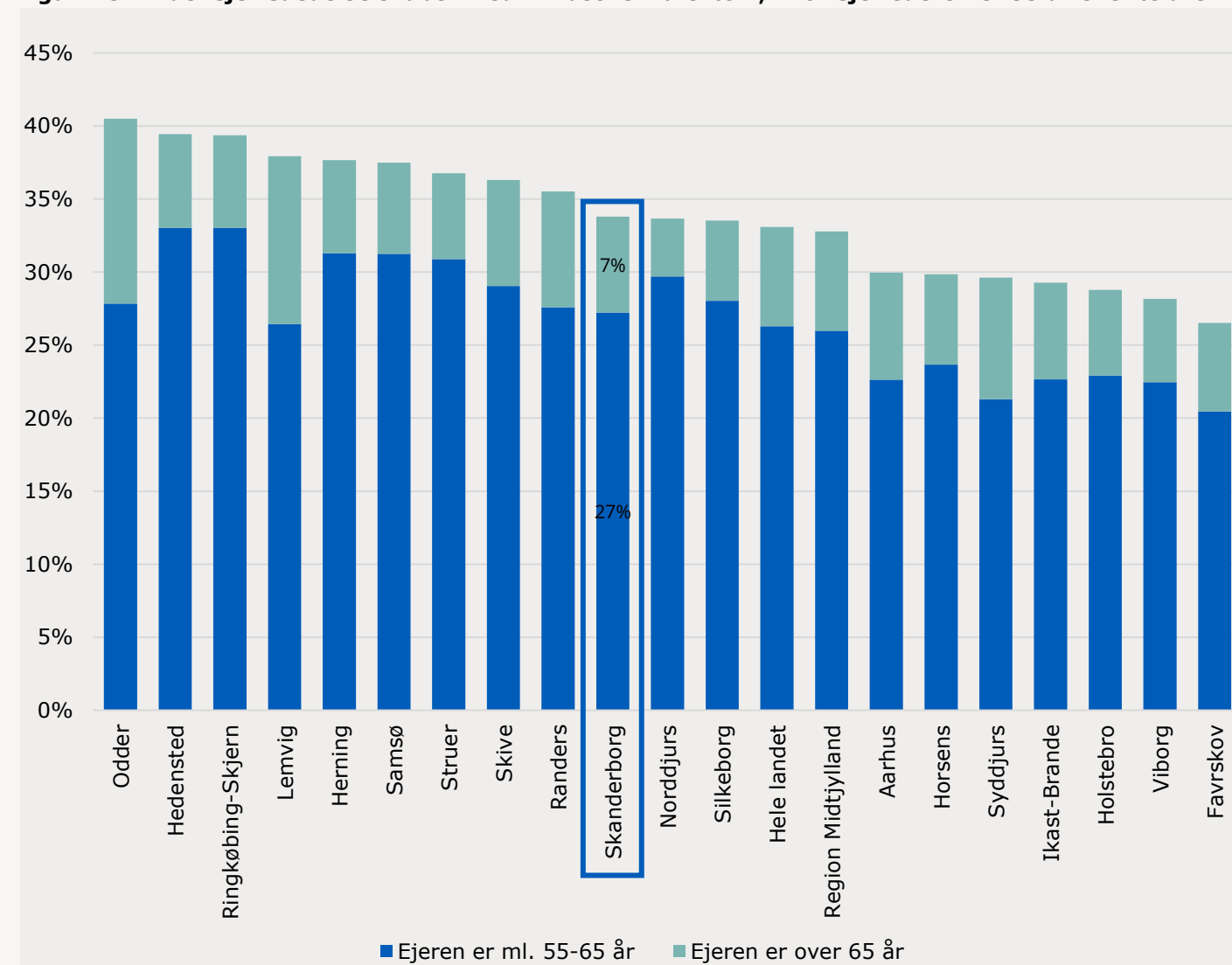
Et godt forberedt og velgennemført ejer- og generationsskifte tager ofte mange år. Samtidig er et succesfuldt ejerskifte afgørende for mange ejerledede virksomheders fortsatte udvikling og for bevaring af jobs.

Derfor er det interessant at se nærmere på, hvor mange ejerledede selskaber med en betydelig aktivitet (her defineret som selskaber med mindst fem årsværk), der er ejet af personer over en vis alder.

Figur 2.5 sammenligner på tværs af midtjyske kommuner andelen af ejerledede selskaber, hvor ejerlederen er over 55 år.

Det fremgår, at 34 pct. af selskaberne i Skanderborg Kommune har en ejerleder over denne alder.

Figur 2.5. Andel ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, hvor ejerlederen er 55 år eller ældre

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Enkeltmandsvirksomheder er udeladt, da det ikke er muligt at opgøre ejernes alder for denne virksomhedstype.

Denne side og den følgende side giver en karakteristik af ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og som inden for en overskuelig fremtid formodes at skulle gennemføre et ejerskifte.

Selskaber, der potentielt står over for ejerskifte, er opgjort på baggrund af ejerlederens alder i 2022. Konkret er de ejerledede selskaber inddelt i tre grupper:

- Nært forestående ejerskifte – ejerlederen er over 65 år
- Ejerskifte på længere sigt – ejerlederen er ml. 55-65 år
- Øvrige ejerledede selskaber – ejerlederen er under 55 år

Hvis selskabet har to ejerledere (dvs. at begge ejer 50 pct.) anvendes alderen for den yngste ejerleder.

Flere brancher rummer en del selskaber, der står over for ejerskifte

Skanderborg Kommune havde ved udgangen af 2022 i alt 213 ejerledede selskaber med mindst fem årsværk. Af disse havde 72 en ejerleder på mindst 55 år, mens 14 havde en ejerleder på mindst 65 år. Det fremgår af tabel 2.1, der også viser størrelsesfordelingen af de selskaber, der står over ejerskifte på kort eller længere sigt.

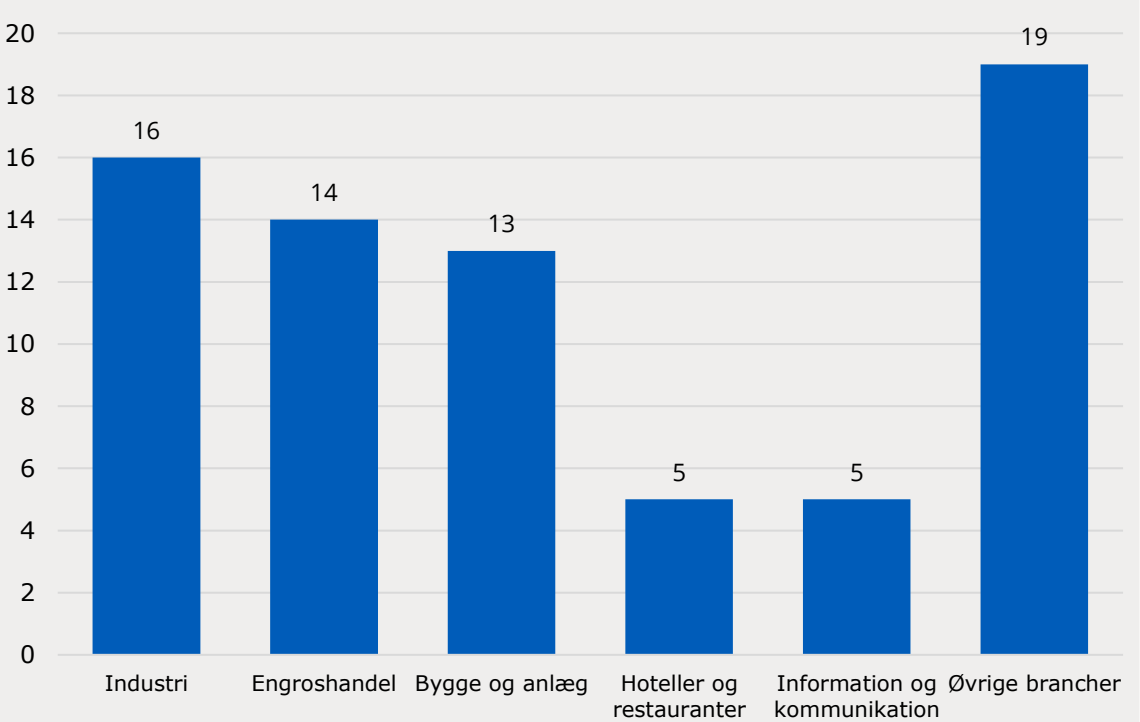
Figur 2.6 viser endvidere branchefordelingen blandt gruppen af ejerledede selskaber, hvor ejerlederen er mindst 55 år, og som beskæftiger mindst fem årsværk. Det fremgår, at industri har flest ejerledere over denne alder, men også at gruppen af lidt ældre ejerledere fordeler sig på en del forskellige brancher.

Tabel 2.1. Antal ejerledede selskaber i Skanderborg Kommune med mindst fem årsværk, der står overfor ejerskifte, opdelt på størrelse og ejerlederens alder, 2022

	Nært forestående ejerskifte (over 65 år)	Ejerskifte på længere sigte (55-65 år)	I alt
5-10 årsværk	9	31	40
11-50 årsværk	5	23	28
51-250 årsværk	0	4	4
I alt	14	58	72

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

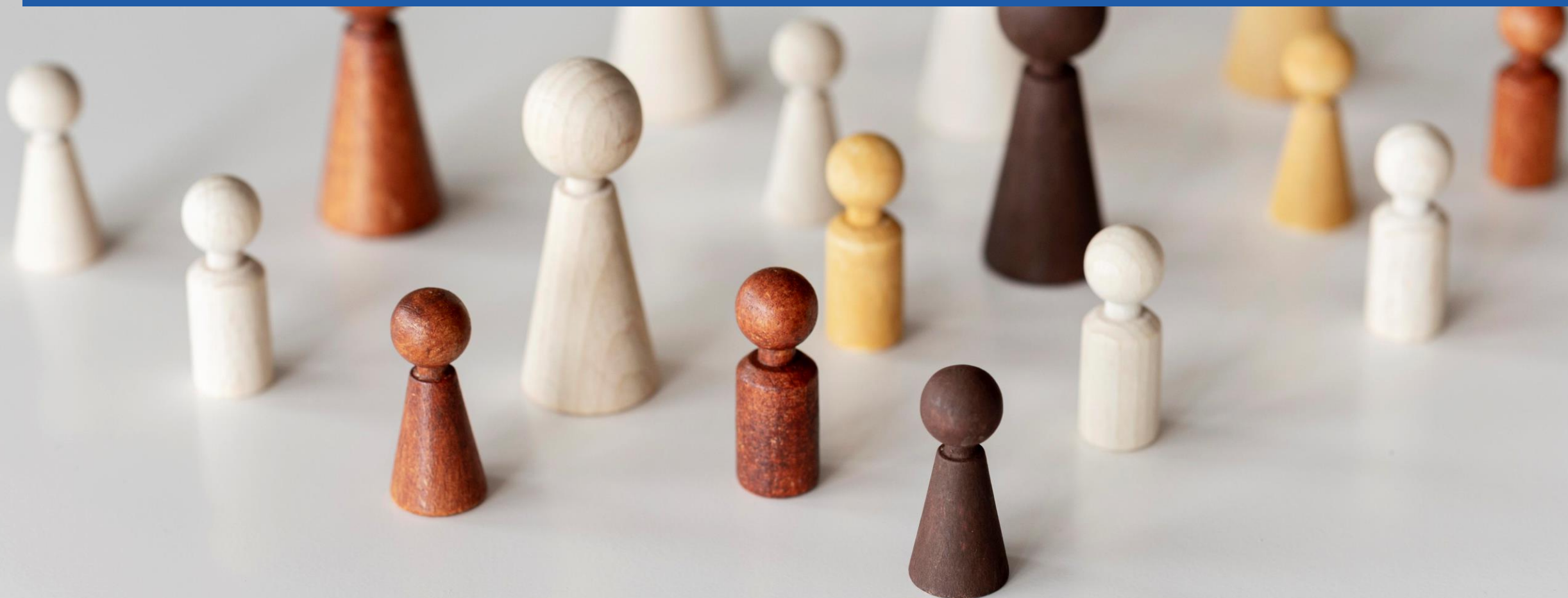
Figur 2.6. Branchefordeling af ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, der står over for ejerskifte i Skanderborg Kommune (ejerlederen er over 55 år)

Diversitet i ejerledede selskaber

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

47 pct. af de ejerledede selskaber i Skanderborg Kommune har ansat udenlandsk arbejdskraft

Et af pejlemærkerne for diversitet er medarbejdernes etnicitet og nationalitet. I tabel 2.2 er de ejerledede selskaber i kommunen fordelt efter, om de kun har ansat danskere, eller om de har ansat personer fra henholdsvis andre EU-lande og ikke EU-lande. Det fremgår, at 47 pct. af de ejerledede selskaber med mindst fem årsværk har ansat udenlandsk arbejdskraft. Endvidere har 34 pct. af selskaberne ansat medarbejdere, der kommer fra ikke EU-lande. Der er på dette punkt kun mindre forskelle i forhold til de øvrige midtjyske kommuner samlet set.

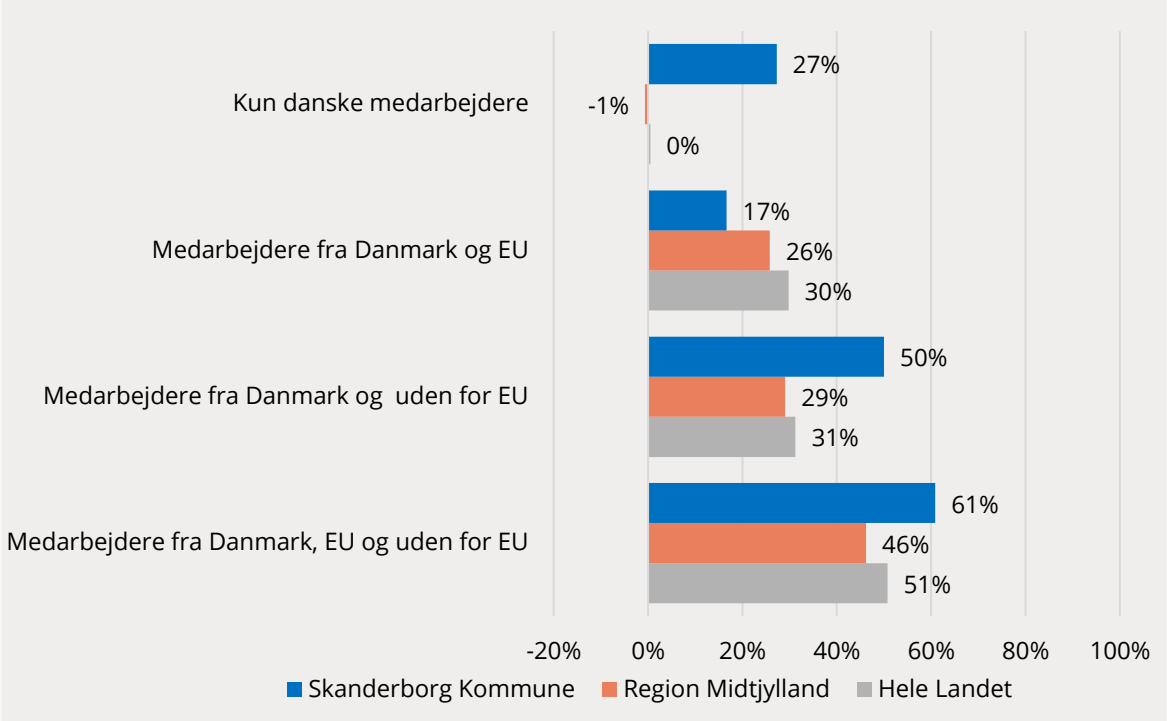
Figur 2.7 viser, at der siden 2017 i Skanderborg Kommune især har været en vækst i antallet af ejerledede selskaber, der både beskæftiger arbejdskraft fra andre EU-lande og ikke EU-lande. Det samme gør sig gældende i resten af regionen og hele landet.

Tabel 2.2. Ejerledede selskaber i Skanderborg Kommune fordelt efter, om de har ansat medarbejdere med udenlandsk statsborgerskab, 2022

	2022	Andel 2022	Andel 2022 Region Midtjylland
Kun danske medarbejdere	112	53%	51%
Medarbejdere fra Danmark og EU	28	13%	17%
Medarbejdere fra Danmark og uden for EU	36	17%	15%
Medarbejdere fra Danmark, EU og uden for EU	37	17%	18%
I alt	213	100%	100%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og hvor det er muligt at finde oplysninger om medarbejdernes statsborgerskab. Andelen summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

Figur 2.7. Udvikling i antal ejerledede selskaber 2017-22 opdelt efter medarbejdernes nationalitet, 2017-22

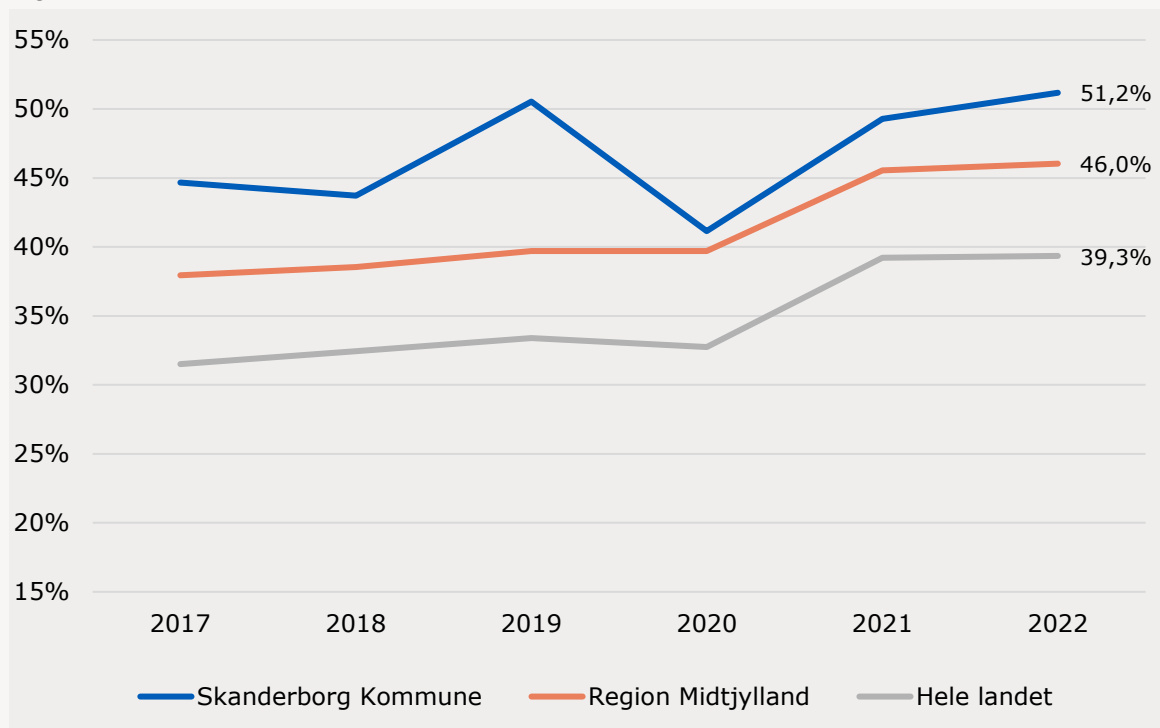
Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og hvor det er muligt at finde oplysninger om medarbejdernes statsborgerskab.

Stigning i brugen af arbejdskraft i støttet beskæftigelse

Et andet vigtigt område, når det kommer til diversitet og åbenhed, er brugen af arbejdskraft på kanten af arbejdsmarkedet. Virksomheder kan her markere sig på at tage et samfundsmæssigt medansvar samtidig med, at social ansvarlighed i stigende grad kommer i fokus som en konkurrenceparameter. Figur 2.8 viser udviklingen i andelen af ejerledede selskaber med medarbejdere i støttet beskæftigelse. Det vil sige personer, der ansættes med tilskud fra det offentlige, fx løntilskud, fleksjob, etc. Figuren viser, at der – relativt set – er lidt flere ejerledede selskaber i Skanderborg Kommune end i regionen som helhed, der har medarbejdere i støttet beskæftigelse. Figuren viser også, at det er blevet mere udbredt for selskaberne – både i de midtjyske kommuner og på landsplan – at have medarbejdere i støttet beskæftigelse. I Skanderborg Kommune voksede andelen fra ca. 45 til 51 pct. i perioden 2017-22.

Herudover sammenligner figur 2.9 andelen af virksomheder med medarbejdere i støttet beskæftigelse for forskellige størrelsesgrupper. Det fremgår, at Skanderborg Kommune på denne indikator ligger over det regionale gennemsnit for alle virksomhedstyper.

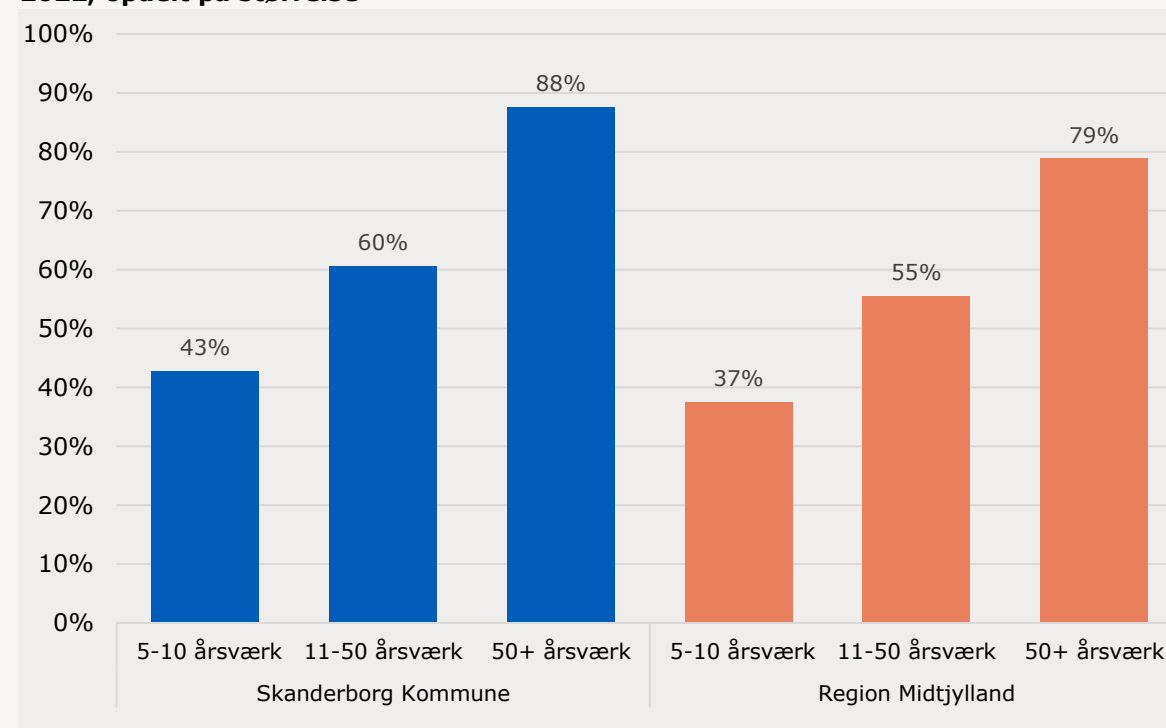
Figur 2.8. Andel ejerledede selskaber med medarbejdere i støttet beskæftigelse, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og som det er muligt at finde oplysninger om virksomhedens medarbejdere.

Figur 2.9. Andel ejerledede selskaber med medarbejdere i støttet beskæftigelse 2022, opdelt på størrelse

Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og som det er muligt at finde oplysninger om virksomhedens medarbejdere.

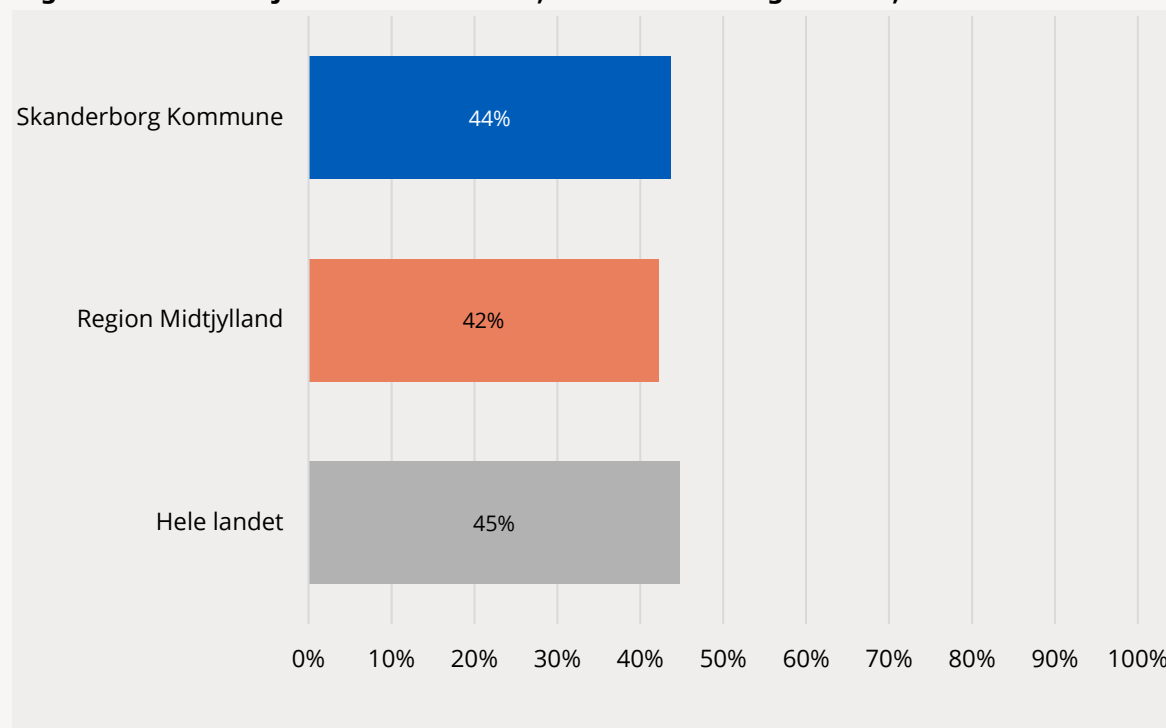
Fald i andelen er ledere, der er kvinder i Skanderborgs ejerledede selskaber

Endelig er diversitet på køn et forhold, der har fået stigende opmærksomhed i de senere år. Både i relation til at sikre mangfoldighed på kompetencer og som et forhold, der vægter, når fx store virksomheder og slutkunder vurderer ESG-forhold gennem værdikæden.

Figur 2.10 viser, hvor stor en andel af ejerledede selskaber med mindst to ledere, der havde kvinder i ledelsen i 2022. Endvidere viser figur 2.11 udviklingen i kvinders andel af samtlige lederstillinger i de ejerledede selskaber i Skanderborg Kommune, regionen som helhed og hele landet.

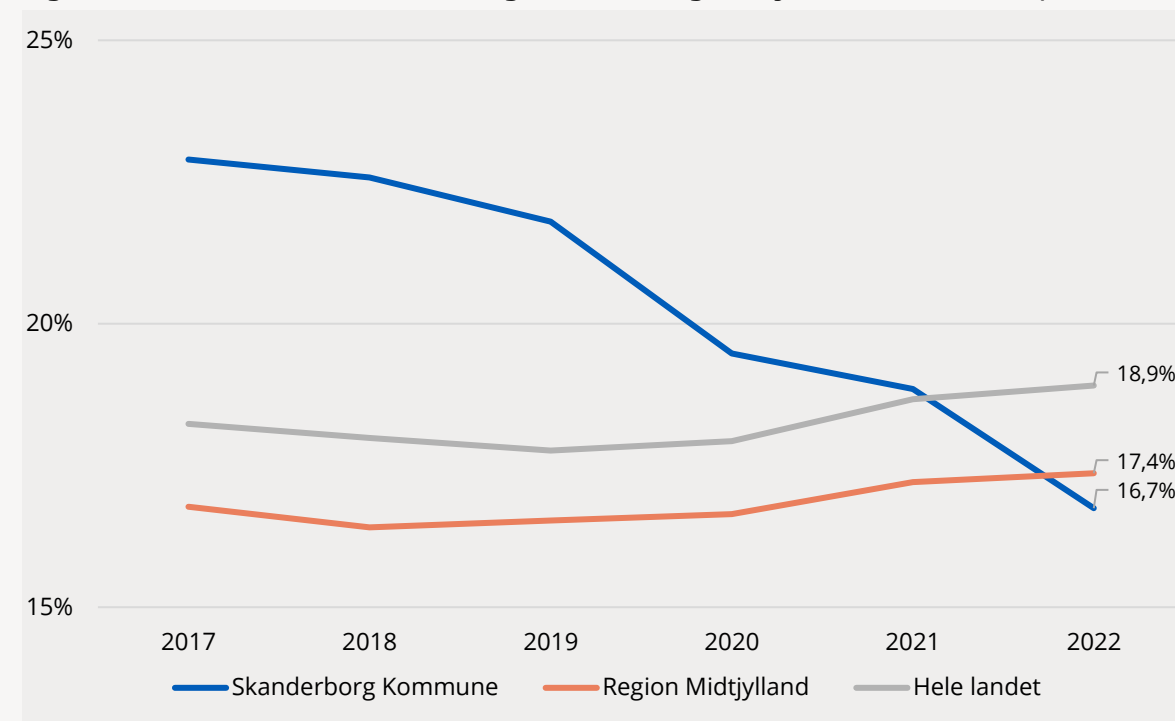
Det fremgår, at Skanderborg Kommune målt på andelen af virksomheder med kvindelige ledere ligger omkring regions- og landsgennemsnittet. Siden 2017 er der endvidere sket et fald i andelen af kvindelige ledere i kommunens ejerledede virksomheder.

Figur 2.10. Andel ejerledede selskaber, der har kvindelige ledere, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst to personer i ledelsen

Figur 2.11. Kvinders andel af samtlige lederstillinger i ejerledede selskaber, 2017-22

Indsatser for ejerledede selskaber

Skanderborg Kommune vurderer ikke, at ejerledede virksomheder har større eller mindre potentialer og udfordringer sammenlignet med andre virksomheder.

De ejerledede selskaber får samme service og samme tilbud som andre virksomheder. Skanderborg Kommunes lokale erhvervsservice har løbende dialog med de ejerledede virksomheder, som tilgår øvrige erhvervsfremmetilbud, herunder tilbud om information, arrangementer mv.

Indsatser for generationsskifte i ejerledede virksomheder

Skanderborg Kommunes erhvervspolitik har ikke et særskilt fokus på ejerledede virksomheder, når det kommer til generationsskifte. Hos Skanderborg Kommune er den lokale erhvervsservice dog opmærksom på eventuelle problematikker i dialogen med virksomhederne.

Der knytter sig flere udfordringer til at arbejde med ejerledede virksomheder i Skanderborg Kommune:

- Få deltagere til arrangementer: Udfordringerne er blandt andet, at det kan være svært at samle nok til arrangementer – ejerledere har oftest sit fokus på den daglig drift.
- For virksomhederne kan det være en svær og langsommelig beslutning at blive klar til at starte processen omkring et generationsskifte.
- Mange kommer for sent i gang: Erfaringen er, at mange ejerledere undervurderer, hvad der skal til og kommer for sent i gang. Hvis man ikke har prøvet det før, så er der ikke nogen erfaring at trække på, ligesom der mangler viden om, hvem der kan hjælpe en igennem på en god måde.

Indsatser for øget diversitet

- Rummeligt arbejdsmarked: I samarbejde med det lokale erhvervsliv arbejder Skanderborg Kommune for et rummeligt arbejdsmarked, der dels skal understøtte virksomhederne med arbejdskraft og dels understøtte de sociale og værdiskabende indsatser ved eksempelvis rekruttering fra kanten af arbejdsmarkedet.
- ESG indsats mod ledige: Kommunen samarbejder med virksomhederne om ESG i forbindelse med, at ledige uddannes og efterfølgende står til rådighed for udrulning af ESG-indsatser i lokale virksomheder. Det samarbejde er forankret i Det Grønne Akademi, som er et samarbejde med Aarhus Kommune, Jobcenter Aarhus og Erhvervsakademi Aarhus.
- Samarbejde med uddannelsesinstitutioner: Der er kontinuerligt et samarbejde med uddannelsesinstitutionerne på tværs af østjyske kommuner, særligt Aarhus Universitet, VIA, AARHUS TECH og Erhvervsakademi Aarhus. Der efteruddannes 4-6 gange årligt ledige inden for Det Grønne Akademi og Transformation til større bæredygtighed.

Initiativer rettet mod mennesker på kanten af arbejdsmarkedet

Der er etableret værdiskabende tilbud for borgere på kanten af arbejdsmarkedet i form af Jobpartner-samarbejdet, som styrker forbindelsen mellem det lokale erhvervsliv og borgere, der er udfordrede i forhold til arbejdsmarkedet.

Udvidet Erhvervsservice arbejder for at sikre virksomhederne arbejdskraft ved at række ud til ledige i jobcenteret. Skanderborg Kommune har pt. fem private virksomheder, der fungerer som Jobpartner, og som har til formål at sikre ledige i job.

Skanderborg Kommune har gode erfaringer med den offentlige virksomhedspraktik-ordning Jobbroen, som via praktik og løntilskud skaber adgang til arbejdsmarkedet. I 2023 var 520 personer i offentlig virksomhedspraktik i Skanderborg Kommune og seneste tal viser, at 36% kom i ordinær beskæftigelse i forlængelse af forløbet. Der arbejdes på, at den del af ukrainerne, der står til rådighed for arbejdsmarkedet, er tilknyttet lokale virksomheder i form af jobs, løntilskud og virksomhedspraktikker. Ca. 81 % af den gruppe er i beskæftigelse i Skanderborg Kommune.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

3

Beskæftigelse og specialisering

Dette afsnit fokuserer på udviklingen i beskæftigelsen i Skanderborg Kommune og kommunens erhvervsmæssige specialisering.

Først holdes den samlede udvikling i den private jobskabelse op mod sammenligningskommunerne, hele regionen og resten af landet.

Derefter går afsnittet i dybden med kommunens erhvervsstruktur. Først ved at vise jobudviklingen og specialiseringen på brancheniveau, samt hvordan den private beskæftigelse er fordelt på små og større virksomheder. Dernæst viser afsnittet kommunens specialisering inden for erhvervsområder, hvor der er etableret nationale klynger.

Afslutningsvis kigger afsnittet nærmere på udenlandsk arbejdskraft og virksomhedernes brug af efter- og videreuddannelsessystemet.

Imponerende vækst i den private beskæftigelse i Skanderborg Kommune

Udviklingen i den private jobskabelse kan betragtes som en overordnet indikator for kommunernes erhvervspræstationer.

Den sammenfatter således, hvordan den enkelte kommune har klaret sig på underliggende indikatorer som iværksætteri, tiltrækning af virksomheder, omfanget af vækstvirksomheder, eksport, mv.

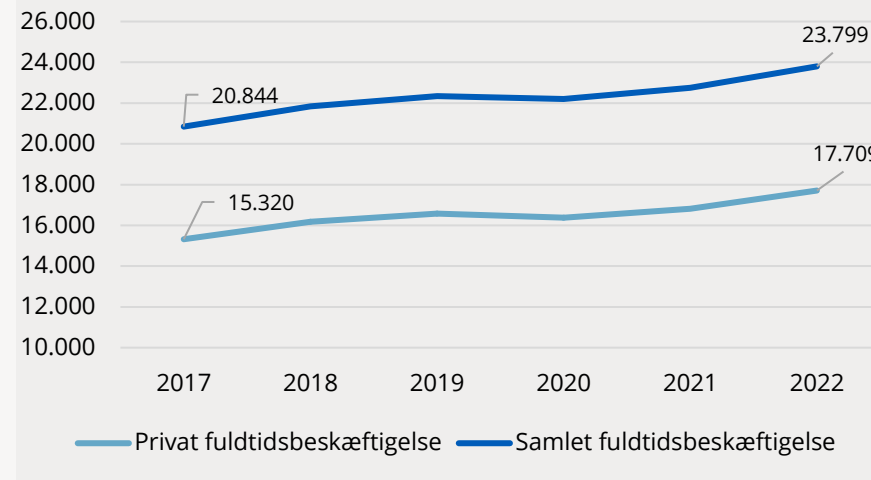
De to øverste figurer fokuserer på udviklingen i perioden 2017-22, mens den nederste figur viser udviklingen i 2023 for lønmodtagere i den private sektor.

Figur 3.1 viser, at der i perioden 2017-22 har været en stigning på ca. 2.400 årsværk. Det svarer til en indekseret udvikling på lidt over 15 pct., som det fremgår af figur 3.2.

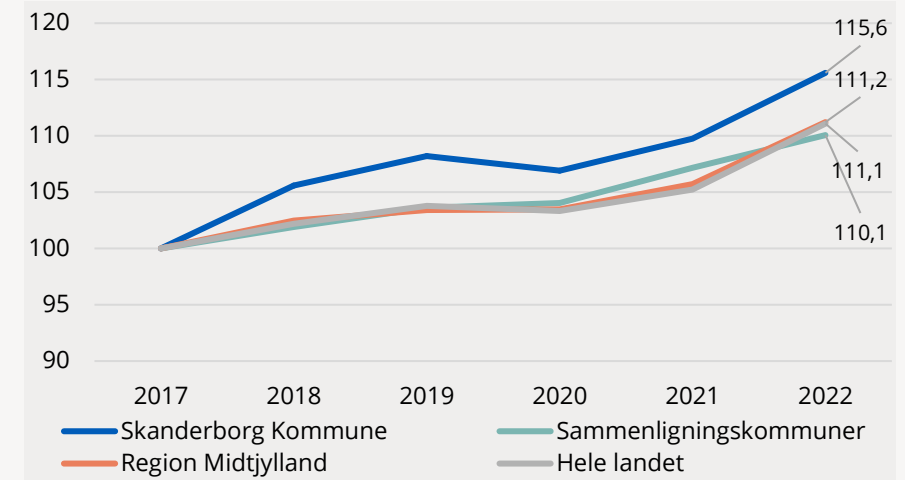
Det er en stærkere stigning end i sammenligningskommunerne, regionen og hele landet – og det er kun mellem 2019-2020, at der har været et fald i antal årsværk.

Endelig viser figur 3.3, at der har været en mindre stigning i den private beskæftigelse i 2023, hvor især 4. kvartal bidrog til den positive udvikling.

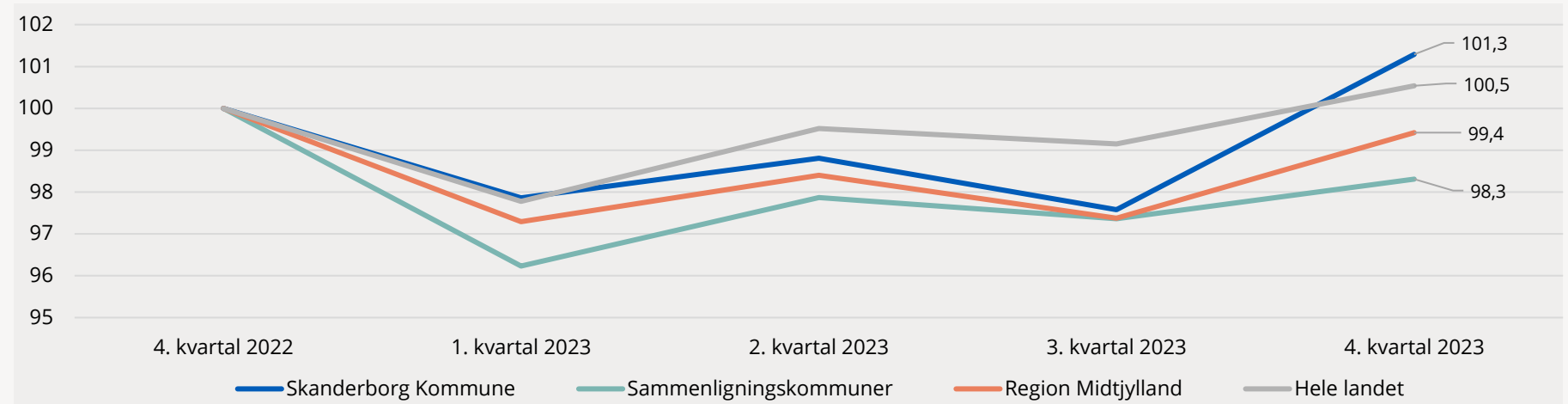
Figur 3.1. Udvikling i den private og samlede fuldtidsbeskæftigelse, 2017-22

Figur 3.2. Indekseret udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede i den private sektor (2017=100)

Figur 3.3. Indekseret udvikling i fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i den private sektor, 2023 (4. kvartal 2022=100)

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik (for figur 3.1 og 3.2) og jobindsats.dk (for figur 3.3). Sammenligningskommunerne omfatter: Favrskov, Odder og Syddjurs Kommune. I figur 3.3 er beskæftigelsen i den private sektor opgjort ved den samlede beskæftigelse fratrukket beskæftigelsen i branchen offentlig administration, undervisning og sundhed.

Elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri fylder mest i kommunen

Tabellen nedenfor giver et overblik over beskæftigelsen og udviklingen heri i Skanderborg Kommune fordelt på brancher. Tabellen viser også de enkelte branchers erhvervsmæssige specialisering i Skanderborg Kommune i 2022. Det fremgår, at elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri er den største branche i Skanderborg Kommune målt på antal fuldtidsjobs. Det er også her, at der er den med afstand største specialisering, mens også metalindustri, engroshandel, og reklame mv. har en høj specialisering i kommunen. Den største stigning i jobvæksten ses inden for brancherne operationel service, reklame mv. samt tele, it og information, mens det største procentvise fald er sket i brancherne transport og private velfærdsinstitutioner.

Tabel 3.1. Antal private jobs, jobvækst 2017-22 samt erhvervsmæssig specialisering, fordelt på brancher

Branche	Antal fuldtidsjobs		Jobvækst, 2017-22 (pct.)	Jobvækst i hele landet, 2017-22 (pct.)	Specialisering, 2022
	2017	2022			
Elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri	2.317	2.764	19%	8%	3,1
Engroshandel	2.023	2.156	7%	7%	1,4
Detailhandel	1.460	1.870	28%	5%	1,0
Bygge & anlæg	1.214	1.455	20%	19%	0,8
Rådgivning, forskning og udvikling	927	1.141	23%	19%	0,9
Transport	1.001	844	-16%	10%	0,8
Tele, IT og information	544	739	36%	24%	0,9
Olieraffinaderier mv., kemisk industri, medicinalindustri, plast-, glas- og betonindustri	606	729	20%	12%	1,1
Operationel service	465	688	48%	13%	0,6
Landbrug, skovbrug og fiskeri	514	595	16%	2%	1,0
Føde-, drikke- og tobaksvareindustri	424	536	26%	11%	1,1
Metalindustri	501	535	7%	-3%	1,5
Sundhedsvæsen	386	489	27%	25%	1,0
Tekstil-, træ-, papir- og møbelindustri	478	468	-2%	7%	0,9
Hoteller og restauranter	368	462	26%	13%	0,6
Undervisning	391	435	11%	8%	1,1
Reklame og øvrig erhvervsservice	307	426	39%	10%	1,3
Ejendomshandel og udlejning	348	350	0%	5%	0,8
Andre serviceydelser mv.	289	291	1%	6%	0,6
Finansiering og forsikring	230	213	-7%	9%	0,3
Private velfærdsinstitutioner	181	158	-13%	10%	0,4
Kultur og fritid	134	154	15%	17%	0,5
Råstof, energi og forsyning mv.	120	119	-1%	22%	0,6
Forlag, tv og radio	94	89	-5%	15%	0,3
Alle brancher	15.320	17.709	16%	11%	1,0

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik. Note: En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at branchens andel af kommunens private beskæftigelse er større end i resten af landet. Hvis specialiseringsgraden er under 1, fylder branchen mindre i kommunen end i resten af landet eller en gennemsnitskommune. Tal markeret med rød angiver, at væksten har været negativ.

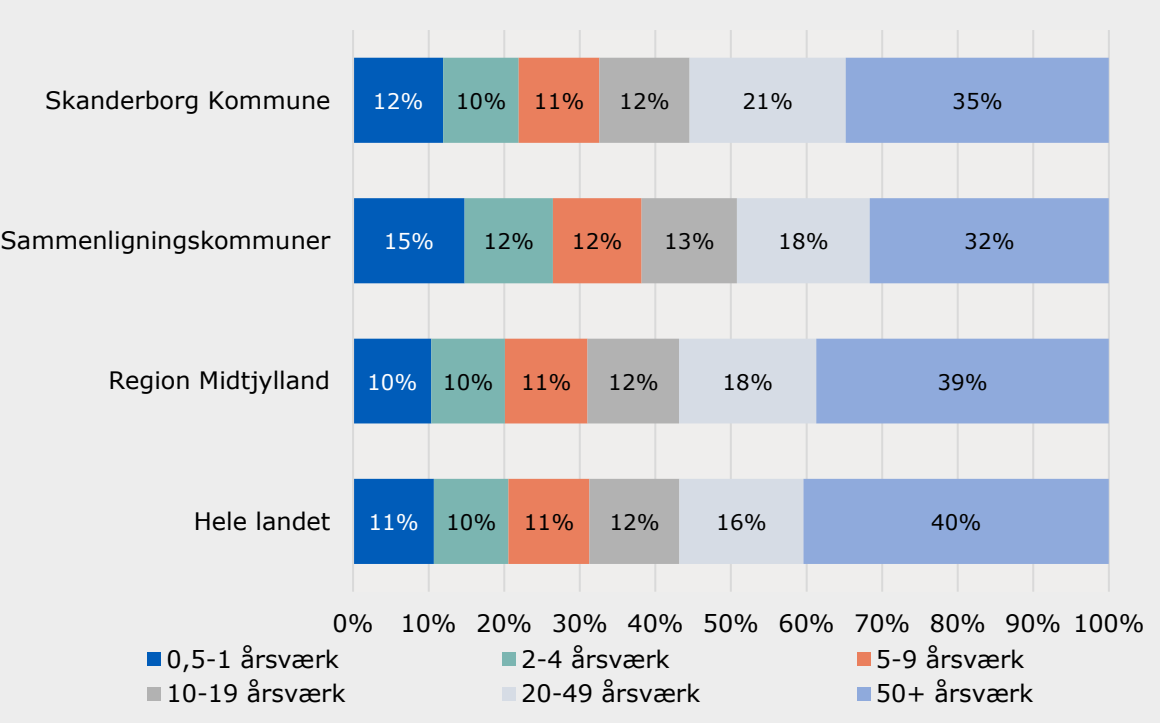
Stor jobvækst blandt store virksomheder

Figuren og tabellen nedenfor giver et billede af virksomhedsstrukturen i Skanderborg Kommune. Figur 3.4 viser, hvor meget forskellige størrelsesgrupper i 2022 udgjorde af den private beskæftigelse, mens tabel 3.2 viser, hvad jobvæksten har været i hver størrelsesgruppe i perioden 2017-22.

Det fremgår af figur 3.4, at virksomhedernes fordeling på størrelsesgrupper i Skanderborg Kommune stort set svarer til mønstret i sammenligningskommunerne, regionen og hele landet. Der er en smule flere virksomheder med mellem 20-49 årsværk og omvendt er der i forhold til regionen og hele landet lidt færre virksomheder med 50+ årsværk.

Generelt har der været en stor vækst i antallet af jobs i Skanderborg Kommune, hvilket afspejler sig i tabel 3.2. Især for virksomheder med 20-49 årsværk og derover har der været en betydelig fremgang i antal jobs. Det er også bemærkelsesværdigt, at Skanderborg Kommune er den eneste kommune, der har set fremgang i virksomheder med 2-4 årsværk, hvilket kan kobles til den positive etablerings- og overlevelsese-rate i kommunen (se side 18 og 19).

Figur 3.4. Privat fuldtidsbeskæftigelse fordelt på virksomhedsstørrelse, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Opgjort på arbejdssteder. Årsværkene for Odder Kommune indeholder estimerede værdier for 2022.
Andelen summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

Tabel 3.2. Procentvis udvikling i antal jobs opdelt på virksomhedsstørrelser, 2017-22

Størrelse	Skanderborg Kommune	Sammenligningskommuner	Region Midtjylland	Hele landet
0,5-1 årsværk	5,9%	5,0%	4,1%	5,0%
2-4 årsværk	4,1%	-3,7%	-4,4%	-1,5%
5-9 årsværk	10,4%	2,7%	5,9%	6,6%
10-19 årsværk	4,7%	10,4%	10,5%	10,7%
20-49 årsværk	21,1%	10,1%	17,4%	14,4%
50+ årsværk	26,5%	23,8%	17,1%	16,6%
Alle virksomheder	15,6%	10,1%	11,2%	11,1%

Note: Udvikling i antal jobs er opgjort på baggrund af gruppernes (fx virksomheder med 2-4 årsværk) samlede beskæftigelse i hhv. 2017 og 2022. Årsværkene for Odder Kommune indeholder estimerede værdier for 2017 og 2022.

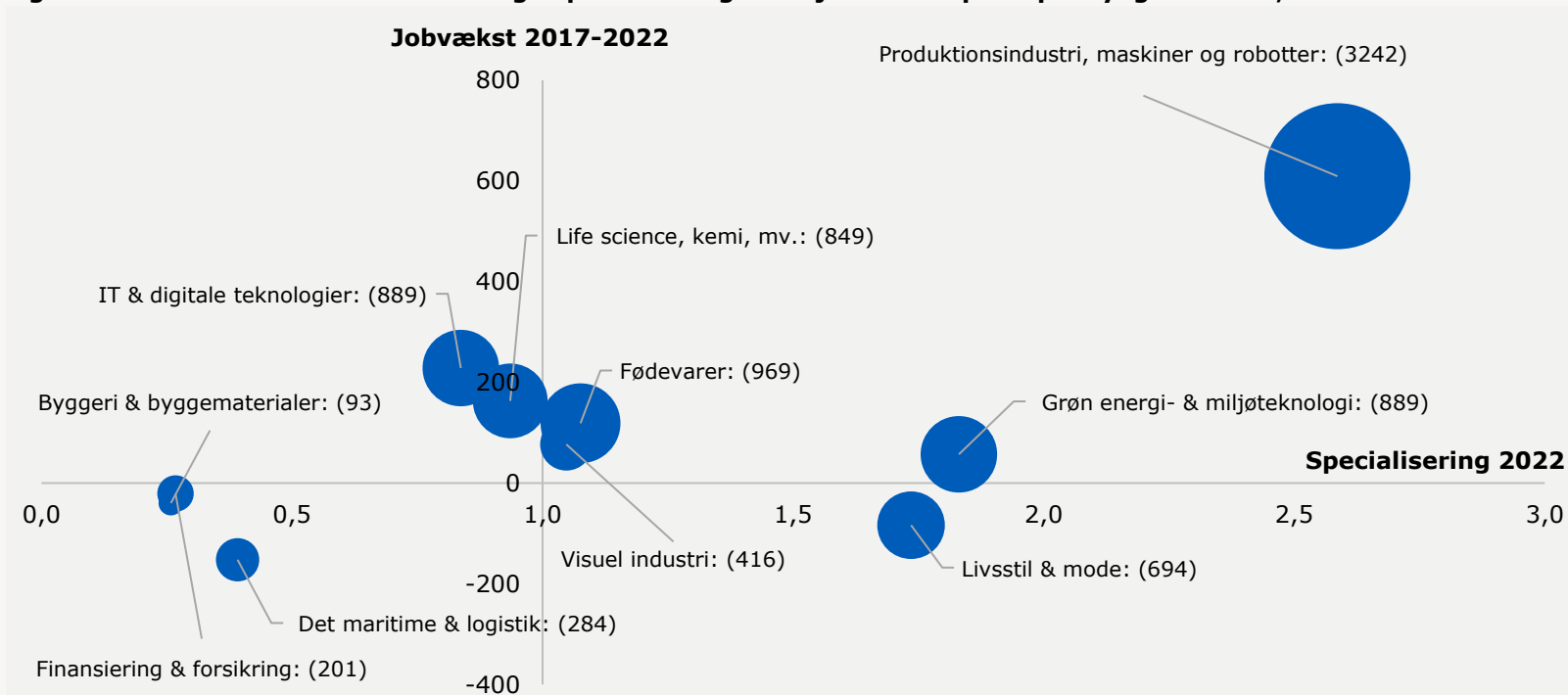
Stærk specialisering inden for produktionsindustri, maskiner og robotter

Hvor udgangspunktet på de forrige sider er alle private virksomheder, fokuserer figur 3.5 på de erhverv, hvor der er etableret nationale klynger. Figuren omfatter dermed ikke lokalt orienterede erhverv som fx detail, restauranter og håndværk, men alene internationalt konkurrerende erhverv, hvor Danmark har etablerede eller spirende styrkepositioner. Figuren viser, hvor meget klyngerne fylder beskæftigelsesmæssigt i kommunen, og om klyngerne er i vækst eller tilbagegang målt på antallet af jobs.

Figuren viser, at Skanderborg Kommune er stærkt specialiseret inden for produktionsindustri, maskiner og robotter. Denne klynge beskæftigede i 2022 3.242 fuldtidsårsværk, hvilket er noget mere end de efterfølgende klyngeområder, herunder fødevarer (969), IT & digitale teknologier (889) samt grøn energi- & miljøteknologi (889).

Samtidig er produktionsindustri, maskiner og robotter det klyngeområde, hvor Skanderborg Kommune har den højeste specialisering. Også grøn energi- & miljøteknologi samt livsstil & mode er klynger, hvor Skanderborg Kommune er specialiseret.

Figur 3.5. Kommunens erhvervsmæssige specialisering samt jobvækst opdelt på klyngeområder, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Klyngerne er baseret på statistikarbejdet, der ligger til grund for rapporten "Erhvervsmæssige styrkeområder – Kortlægning af erhvervsstyrker i dansk erhvervsliv", som IRIS Group og CRT udarbejdede for Erhvervsstyrelsen i 2019. Nogle erhverv i figuren dækker flere nationale klynger. Fx dækker "grøn energi- og miljøteknologi" både over virksomheder, der er i målgruppen for CLEAN og Energy Cluster Denmark.

Figuren viser den erhvervsmæssige specialisering inden for de områder, hvor der er etableret nationale klynger.

I 2022 stod klyngerne for ca. 42 pct. af den samlede private beskæftigelse i Region Midtjylland.

Klyngernes betydning i kommunen er vist gennem tre indikatorer:

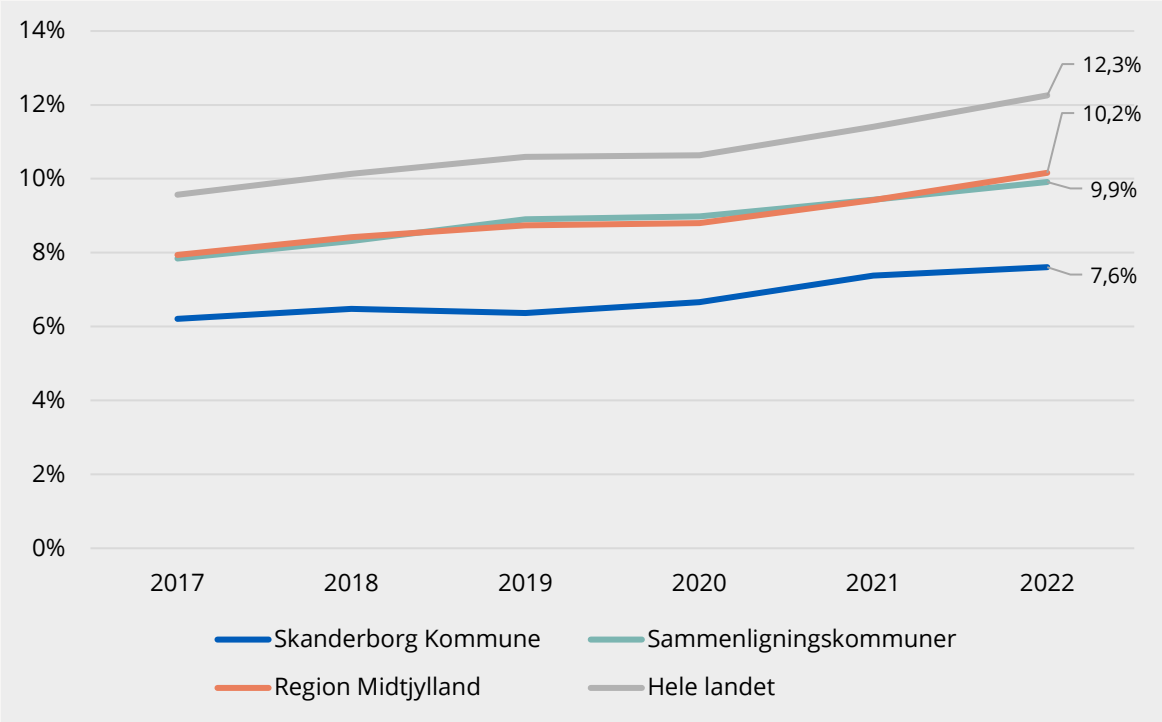
- Cirklerne størrelse illustrerer størrelsen af hver klynge målt på antal fuldtidsbeskæftigede i 2022. Antal årsværk er angivet i parentes.
- Placeringen langs figurens x-akse viser klyngens specialiseringsgrad. En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at klyngens andel af den private beskæftigelse er større end i resten af landet.
- Placeringen langs y-aksen viser udviklingen i antal fuldtidsbeskæftigede 2017-22. Dvs. om klyngen har haft vækst eller tilbagegang de sidste fem år.

Mindre brug af udenlandsk arbejdskraft og lav deltagelse i VEU

Jobskabelsen i den private sektor hænger sammen med virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft. I den forbindelse er mulighederne for at rekruttere arbejdskraft fra udlandet vigtig for mange virksomheder. Figur 3.6 viser udviklingen i andelen af udenlandske medarbejdere i den private sektor i Skanderborg Kommune, sammenligningskommunerne, regionen og hele landet i perioden 2017-22. Det fremgår, at andelen har ligget på lidt under otte pct., hvilket er en mindre fremgang, men stadig en del under sammenligningsenhederne.

Udover adgang til udenlandsk arbejdskraft bidrager en løbende opkvalificering af arbejdsstyrken i form af voksen- og efteruddannelse også til at sikre, at virksomhederne har adgang til kvalificeret arbejdskraft. Tabel 3.3 viser, hvor stor en andel af arbejdsstyrken der har deltaget i voksen- og efteruddannelse (VEU) i to forskellige perioder. Det fremgår, at der mellem de to perioder har været et betydeligt fald, og at deltagelsen i VEU i Skanderborg Kommune ligger under sammenligningskommunerne samt regions- og landsgennemsnittet.

Figur 3.6. Andel udenlandske medarbejdere i den private sektor, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Tabel 3.3. Deltagelse i voksen- og efteruddannelse, 2017-22

	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2017-19	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2020-22
Skanderborg Kommune	10,3%	7,5%
Sammenligningskommuner	12,9%	8,7%
Region Midtjylland	12,4%	8,6%
Hele landet	11,9%	8,8%

Note: Tabellen omfatter alle personer i aldersgruppen 25-74 år.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

4

Iværksætteri og virksomhedsbestand

Dette afsnit fokuserer på tilgang og frafald af virksomheder i Skanderborg Kommune. Først vises udviklingen i iværksætteriet i kommunen efterfulgt af tal for overlevelsesraten blandt nye virksomheder samt for konkurser.

Derefter vises tilflytningen og fraflytningen af etablerede virksomheder siden 2018.

Endelig sammenligner afsnittet antallet af virksomheder pr. 1.000 indbyggere med andre midtjyske kommuner.

Høj etableringsrate i Skanderborg Kommune

Iværksættere spiller en vigtig rolle for fornyelse, dynamik, innovation og jobskabelse i erhvervslivet.

Figuren til højre viser etableringsraten (andelen af den samlede virksomhedsbestand, der er etableret i 2022) i de midtjyske kommuner sammenholdt med lands- og regionsgennemsnittet.

Som det fremgår, lå etableringsraten i Skanderborg Kommune i 2022 på 5,3 pct., hvilket er noget højere end regionsgennemsnittet.

Aarhus Kommune har den højeste etableringsrate i Region Midtjylland, mens iværksætternes andel af virksomhedsbestanden er lavest i Skive og Norddjurs Kommune.

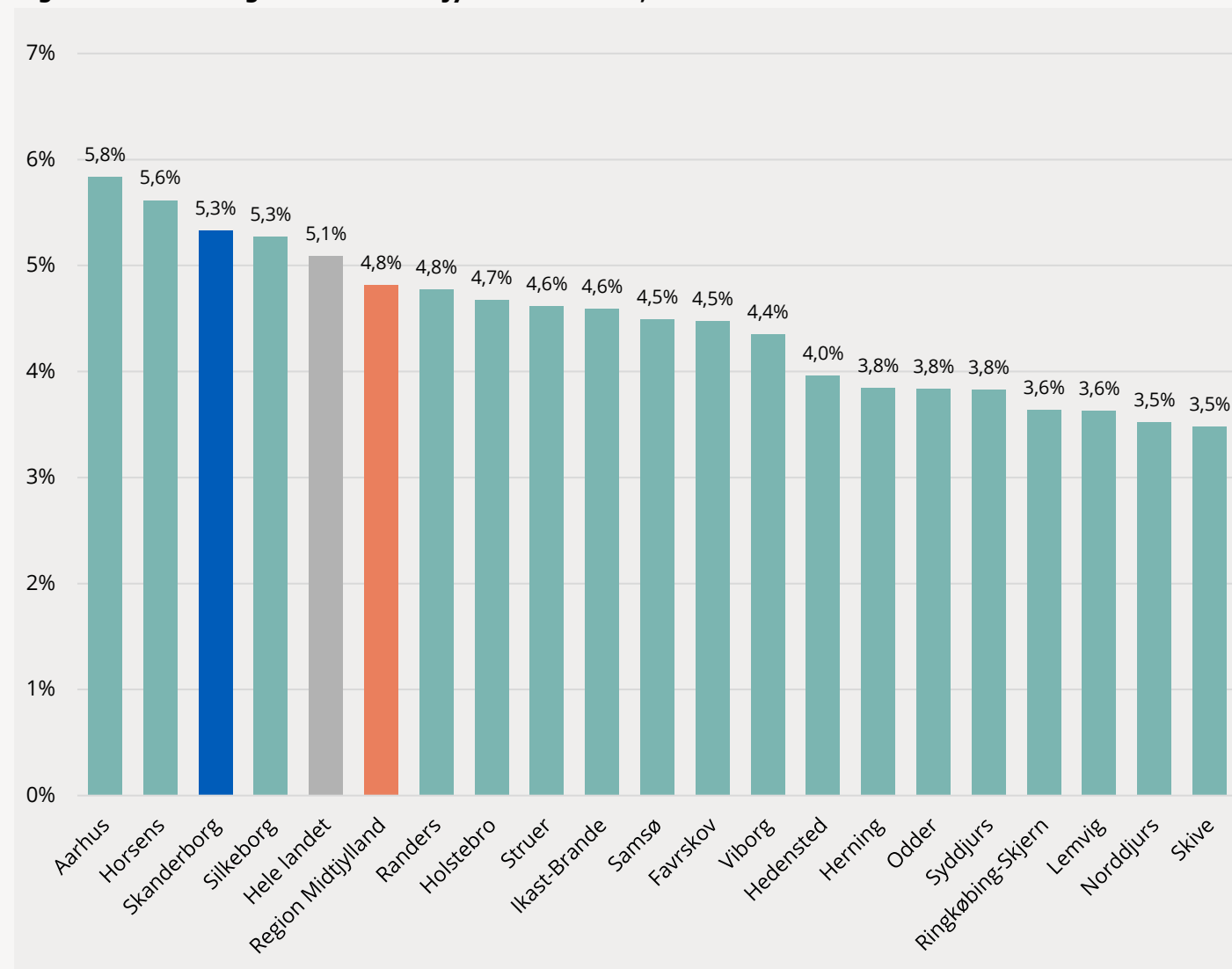

Sidste år ændrede Danmarks Statistik metoden bag opgørelsen af aktive virksomheder i Danmark. Ændringen betyder, at antallet af aktive virksomheder – både etablerede og iværksættervirksomheder – er højere i 2022 end tidligere år.

Ændringen har medført, at der især er kommet flere virksomheder inden for brancherne finansiering og forsikring samt ejendomshandel og udlejning.

Da ændringen især har medført en stigning i det samlede antal virksomheder, betyder det, at etableringsraten, som vist på næste side, er lavere i 2022 sammenlignet med tidligere år – selvom antallet af iværksættervirksomheder i de fleste kommuner er højere i 2022 sammenlignet med 2021.

Figur 4.1. Etableringsrater i de midtjyske kommuner, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

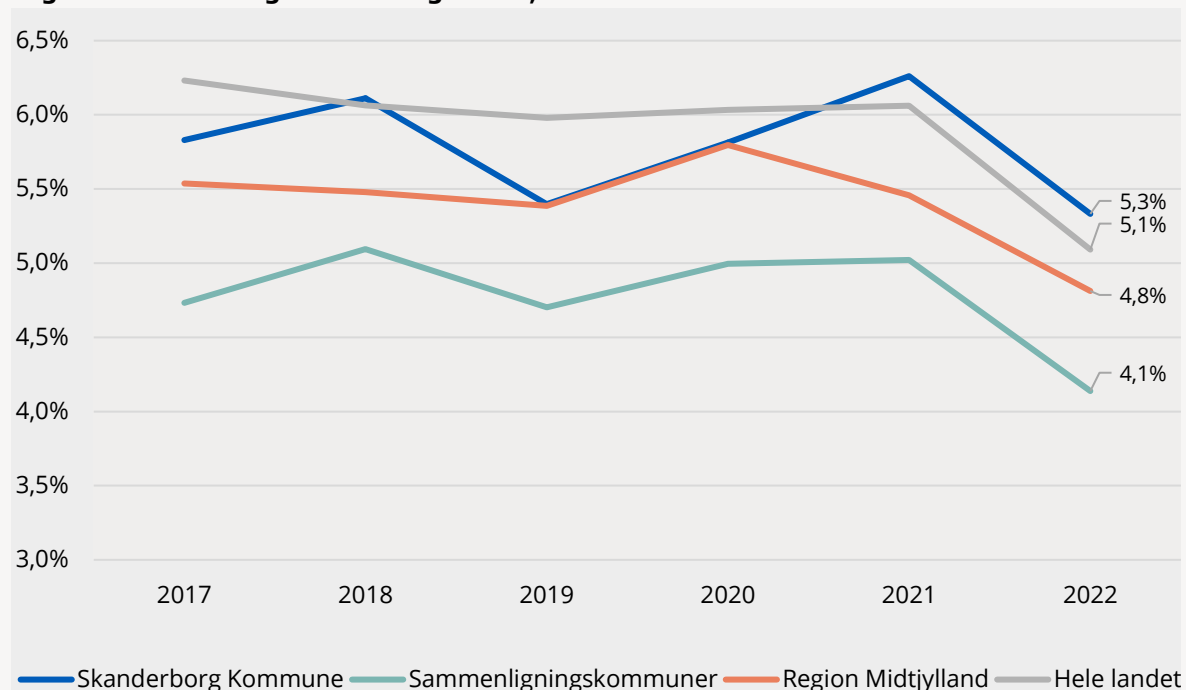
Note: Etableringsraten er opgjort som antal virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand.

Mindre nedgang i etableringsraten

Figur 4.2 viser udviklingen i etableringsraten i perioden 2017-22 for Skanderborg Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

Det fremgår, at Skanderborg Kommune har en høj etableringsrate, som i perioden 2021-22 har overhalet landsgennemsnittet og især ligger højt ift. sammenligningskommunerne. I de seneste par år har etableringsraten også ligget noget over regionsgennemsnittet.

Figur 4.2. Udvikling i etableringsraten, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Etableringsraten er opgjort som antal virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand. Sammenligningskommunerne omfatter: Favrskov, Odder og Syddjurs Kommune.

Relativt mange iværksættere inden for finansiering, forsikring og ejendomme

For den enkelte kommune kan det endvidere være interessant at se nærmere på inden for hvilke brancher, at der etableres nye virksomheder. Tabel 4.1 viser således iværksætter-virksomhedernes fordeling på brancheområder i perioden 2021-22 og sammenligner med det øvrige land og regionen som helhed.

Af tabellen fremgår, at Skanderborg Kommune sammenlignet med regionen som hele har flere iværksættere inden for finansiering og forsikring, vidensservice, information og kommunikation (IKT) samt engroshandel. Modsat er bygge og anlæg, operationel service samt hoteller og restauranter brancher med relativt få iværksættere i Skanderborg Kommune.

Generelt er forskellene dog relativt små.

Tabel 4.1. Fordeling af iværksættere efter brancher, gennemsnit for 2021-22

Branche	Skanderborg Kommune	Sammenligningskommuner	Region Midtjylland	Hele landet
Finansiering, forsikring og ejendomme	27%	22%	24%	21%
Vidensservice	15%	13%	12%	14%
Bygge og anlæg	11%	17%	13%	13%
Private velfærdsinstitutioner og kultur	9%	8%	8%	9%
Information og kommunikation	9%	4%	6%	8%
Landbrug, skovbrug, fiskeri, råstof, forsyning og andre serviceydelser	6%	6%	7%	6%
Detailhandel	6%	7%	7%	6%
Operationel service	5%	8%	7%	8%
Industri	4%	4%	3%	3%
Engroshandel	4%	3%	2%	2%
Hoteller og restauranter	3%	5%	5%	5%
Transport	2%	2%	3%	5%
I alt	100%	100%	100%	100%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Iværksættervirksomheder med uoplyst branche er ikke medtaget. Andelen summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

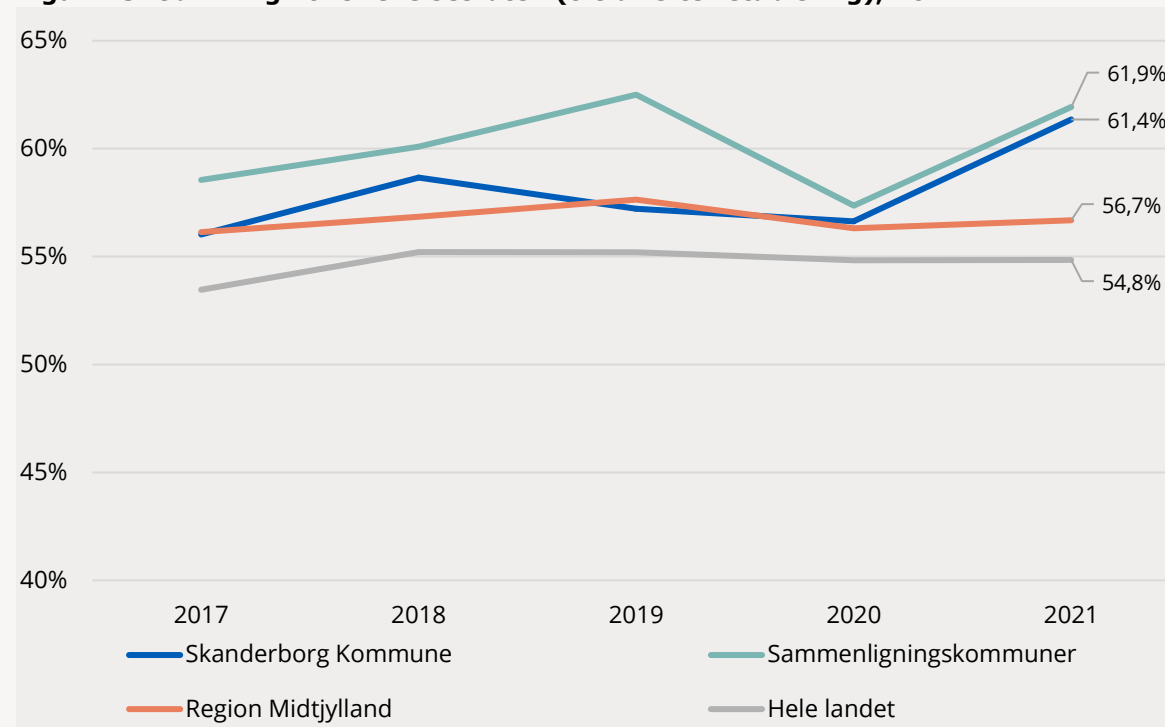
Flere iværksættere overlever end i landet som helhed

En vigtig indikator for iværksættervilkårene i en kommune er overlevelseshraten. Det vil sige andelen af nye virksomheder, der formår at fastholde en væsentlig økonomisk aktivitet, efter at de er etableret. Figurene nedenfor viser overlevelseshraterne henholdsvis tre og fem år efter etablering for iværksættere i Skanderborg Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

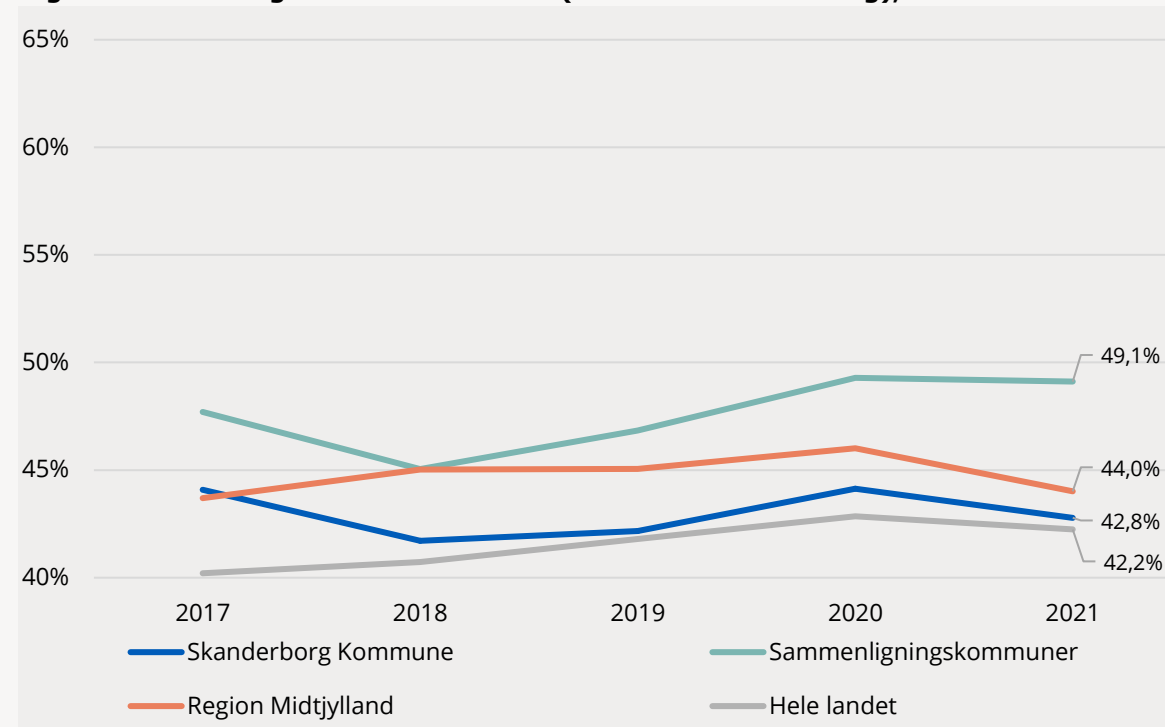
Overlevelseshraten svinger typisk en del fra år til år i de enkelte kommuner. I 2021 steg den treårige overlevelseshrate i Skanderborg Kommune, hvilket tilskrives iværksættere fra 2018. Det betyder, at Skanderborg Kommune i 2021 ligger over både regions- og landsgennemsnittet.

Figur 4.4 viser, at den femårige overlevelseshrate – modsat den treårige – har ligget lidt under regionsgennemsnittet gennem hele perioden. I 2021 var den femårige overlevelseshrate 43 pct. i Skanderborg Kommune, hvilket stort set svarer til de tidligere år.

Figur 4.3. Udvikling i overlevelseshraten (tre år efter etablering), 2017-21

Figur 4.4. Udvikling i overlevelseshraten (fem år efter etablering), 2017-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Danmarks Statistik har i 2022 justeret opgørelsen af overlevede virksomheder. Derfor kan overlevelseshraterne i denne rapport ikke sammenlignes med overlevelseshraterne i sidste års rapport.

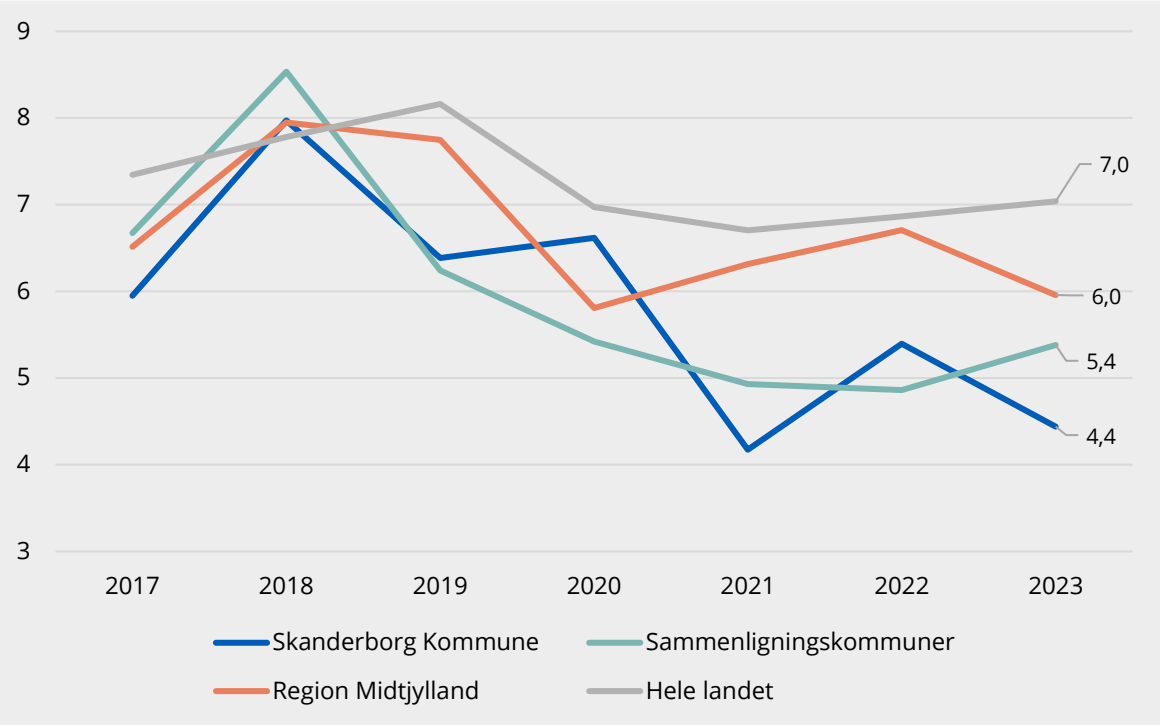
Færre konkurser i Skanderborg Kommune i 2023

En anden indikator for afvikling og frafald af virksomheder er omfanget af konkurser. Figur 4.5 viser udviklingen i omfanget af konkurser – opgjort som antal konkurser pr. 1.000 virksomheder. Tabel 4.2 viser, hvordan konkurserne i kommunen fordeler sig på hovedsektorer.

Det fremgår, at Skanderborg Kommune over perioden 2017-23 har oplevet et fald i antal konkurser, især fra 2018 og frem. Siden 2018 er antallet af konkurser pr. 1.000 virksomheder næsten halveret, så det i 2023 ligger mærkbart under landsgennemsnittet og lidt under regionen som helhed.

Tabel 4.2 viser, at hvor service og handel stod for flest konkurser i tidligere år, så fyldte bygge og anlæg mere end handel i konkursstatistikken for Skanderborg Kommune i 2023.

Figur 4.5. Udvikling i antal konkurser pr. 1.000 virksomheder, 2017-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Konkurser er opgjort for virksomheder med beskæftigelse og/eller en omsætning på mindst en mio. kr. (aktive virksomheder). Antallet af virksomheder for 2023 er estimeret på baggrund af udviklingen i virksomhedsbestanden i perioden 2017-22.

Tabel 4.2. Fordeling af konkurser i Skanderborg Kommune på sektorer, 2017-23

Sektor	2017	2020	2023
Handel	40%	22%	17%
Service	40%	43%	35%
Bygge og anlæg	10%	17%	30%
Industri	5%	13%	4%
Primære erhverv	5%	0%	4%
Transport	0%	4%	9%
I alt	100%	100%	100%

Note: Andelene summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

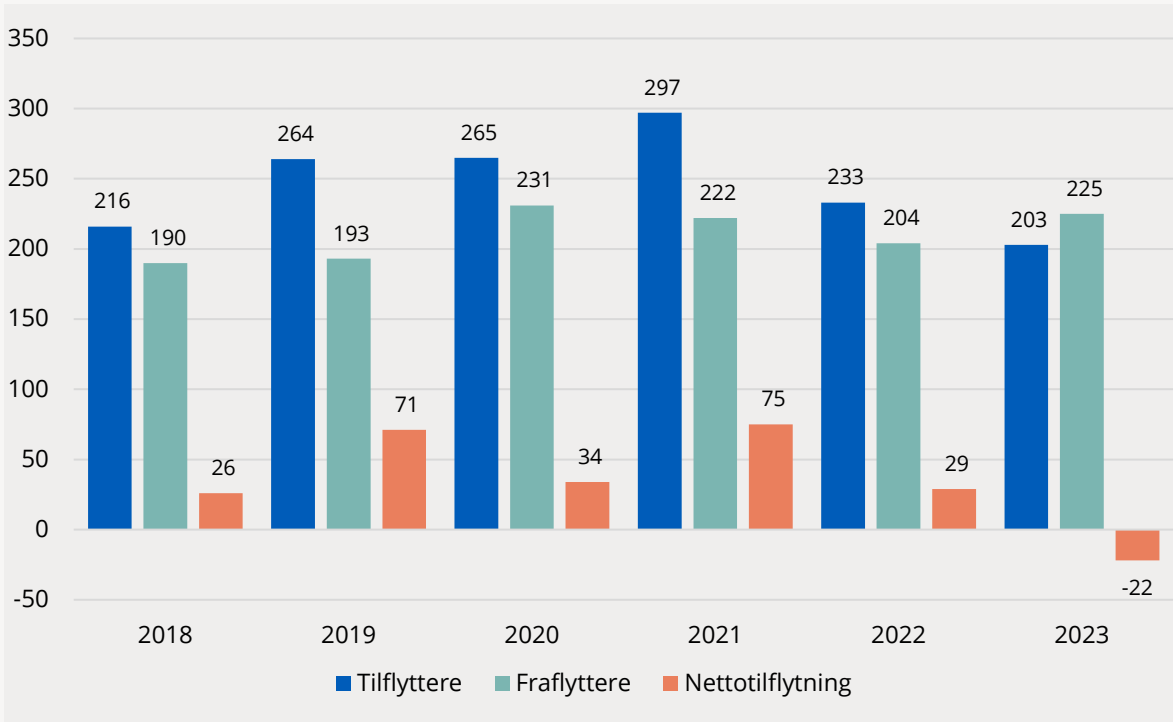
Nettofraflytning af virksomheder i 2023

Et andet pejlemærke for erhvervsvilkårene i en kommune er forholdet mellem til- og fraflytninger af virksomheder. Figur 4.6 viser udviklingen i både til- og fraflytninger samt nettotilflytningen til Skanderborg Kommune i perioden 2018-23. Samtidig viser figur 4.7, hvordan til- og fraflytningerne var fordelt på hovedsektorer i 2023.

Det fremgår, at Skanderborg Kommune for første gang i perioden 2018-23 oplevede en nettofraflytning i 2023. I perioden er der samlet set flyttet 1.478 virksomheder til kommunen, mens 1.265 er flyttet fra. Det giver en nettotilflytning på 213 virksomheder i perioden.

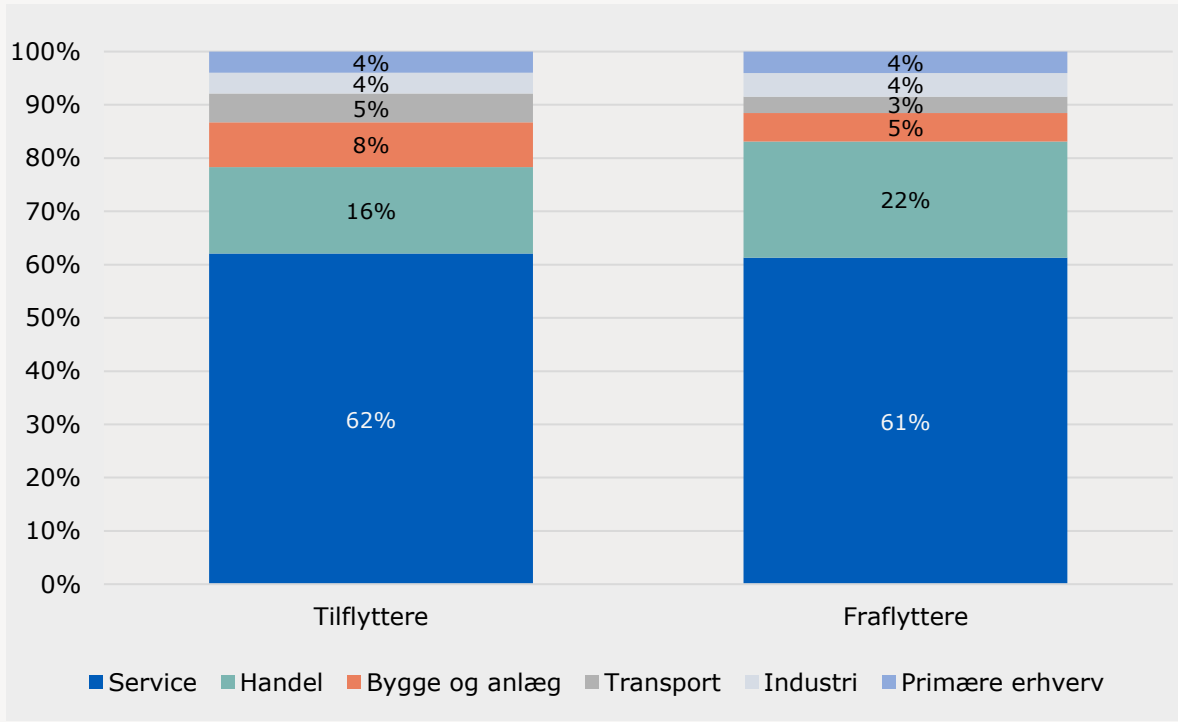
Endvidere viser figur 4.7, at der kun er små forskelle blandt til- og fraflytters virksomhederne, hvad angår sektorfordeling. Der er lidt flere tilflyttere inden for bygge og anlæg og transport, mens der modsat ses flere fraflytters virksomheder inden for handelssektoren.

Figur 4.6. Til- og fraflytning af virksomheder i Skanderborg Kommune, 2018-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Det Centrale Virksomhedsregister (CVR).
Note: Antallet af virksomheder omfatter udvalgte selskabsformer (enkeltmandsvirksomhed, PMV, I/S, A/S, ApS, mv.) og ikke fonde, foreninger, offentlige virksomheder, mv. Omfatter ikke holdingselskaber eller filialer. Denne afgrænsning adskiller sig fra forrige side.

Figur 4.7. Fordeling af til- og fraflytninger på sektorer i Skanderborg Kommune, 2023

Note: Andelene summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

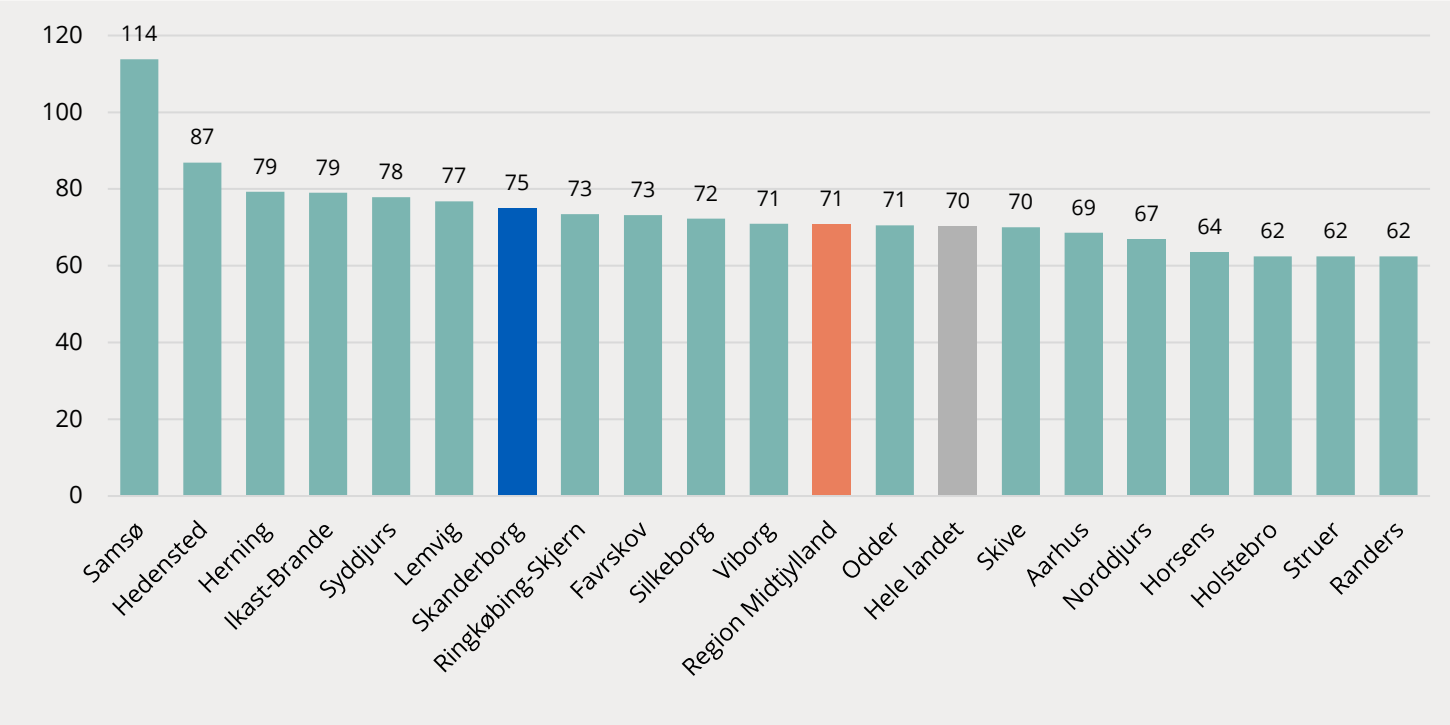
Mange virksomheder pr. indbygger i Skanderborg Kommune

En sammenfattende indikator for en kommunes erhvervsvenlighed er antallet af private virksomheder holdt op mod kommunens størrelse. Den er således et samlet udtryk for iværksætteri, overlevelse af nye virksomheder, konkurser samt til- og fraflytninger over årene. Figur 4.8 viser antallet af virksomheder sat i forhold til indbyggertallet. Herudover viser figur 4.9 Skanderborg Kommunes fordeling på hovedsektorer holdt op mod regionen som helhed.

Figur 4.8 viser, at der i Skanderborg Kommune er 75 virksomheder pr. indbygger, hvilket er lidt over regionsgennemsnittet.

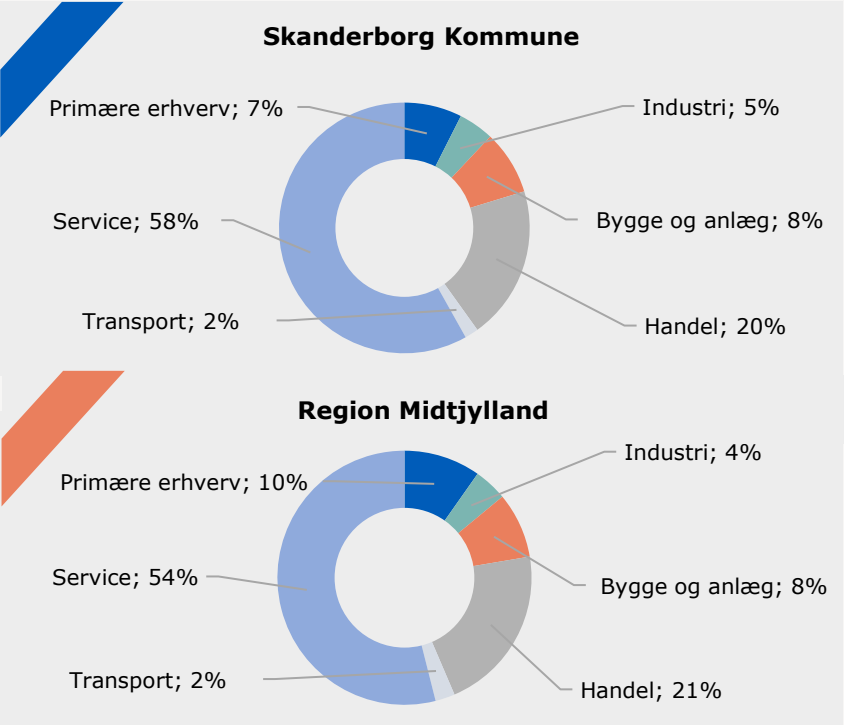
Af figur 4.9 fremgår endvidere, at fordelingen af virksomheder på sektorer svarer nogenlunde til den samlede fordeling for Region Midtjylland. Det er dog værd at bemærke, at de primære erhverv fylder mindre i Skanderborg Kommune, mens service modsat fylder lidt mere.

Figur 4.8. Antal reelle virksomheder pr. 1.000 indbyggere i de midtjyske kommuner, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Reelle virksomheder er afgrænset til virksomheder i den private sektor, der i det pågældende år har en økonomisk aktivitet, som svarer til mindst et halvt årsværk i den pågældende branche.

Figur 4.9. Fordeling af reelle virksomheder på sektorer, 2022

Note: Andelene summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

5

Vækstvirksomheder og eksport

Dette afsnit går i dybden med, hvordan kommunens virksomheder formår at skabe vækst og eksport.

Først belyses udviklingen i andelen af vækstvirksomheder og vækstvirksomhedernes fordeling på sektorer.

Derefter kigger afsnittet nærmere på, hvor mange virksomheder der har eksport, og hvordan den samlede eksportværdi har udviklet sig.

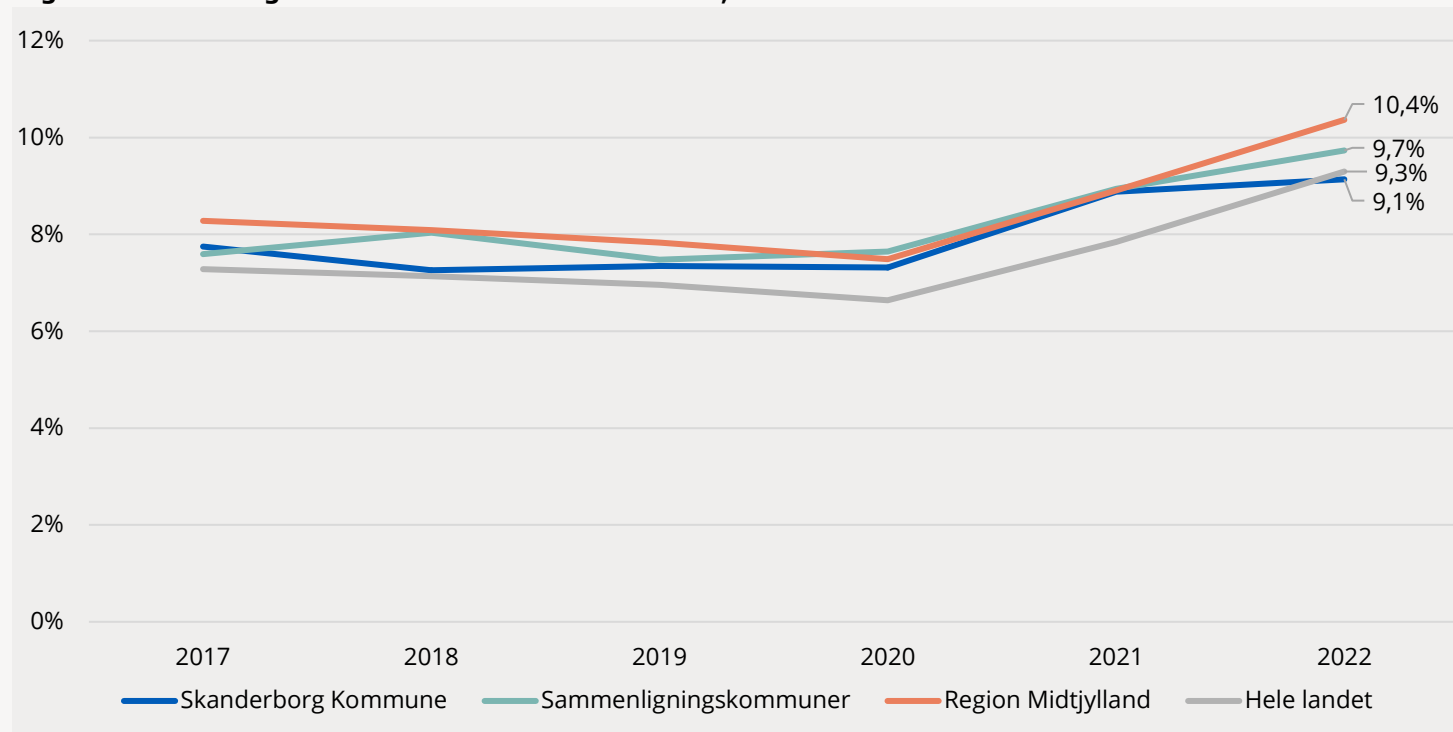
Lidt færre vækstvirksomheder i 2022 end i resten af regionen

Figur 5.1 viser udviklingen i andelen af vækstvirksomheder fra 2017-22 for Skanderborg Kommune, sammenligningskommunerne, regionen som helhed og hele landet. Endvidere viser figur 5.2 vækstvirksomhedernes fordeling på hovedsektorer. Opgørelsen fokuserer kun på virksomheder inden for erhverv, der konkurrerer internationalt (typisk i form af erhverv med eksport eller erhverv med mange underleverancer til eksportvirksomheder).

Det fremgår, at andelen af vækstvirksomheder i Skanderborg Kommune gennem det meste af perioden har ligget lidt under niveauet for regionen som helhed. Efter at kommunen i 2021 nåede op på samme niveau som region og sammenligningskommuner, er der igen opstået et mindre gab i 2022.

Sammenlignet med regionen som helhed har Skanderborg Kommune lidt flere vækstvirksomheder inden for service, handel samt bygge og anlæg. Det modsatte gælder primære erhverv.

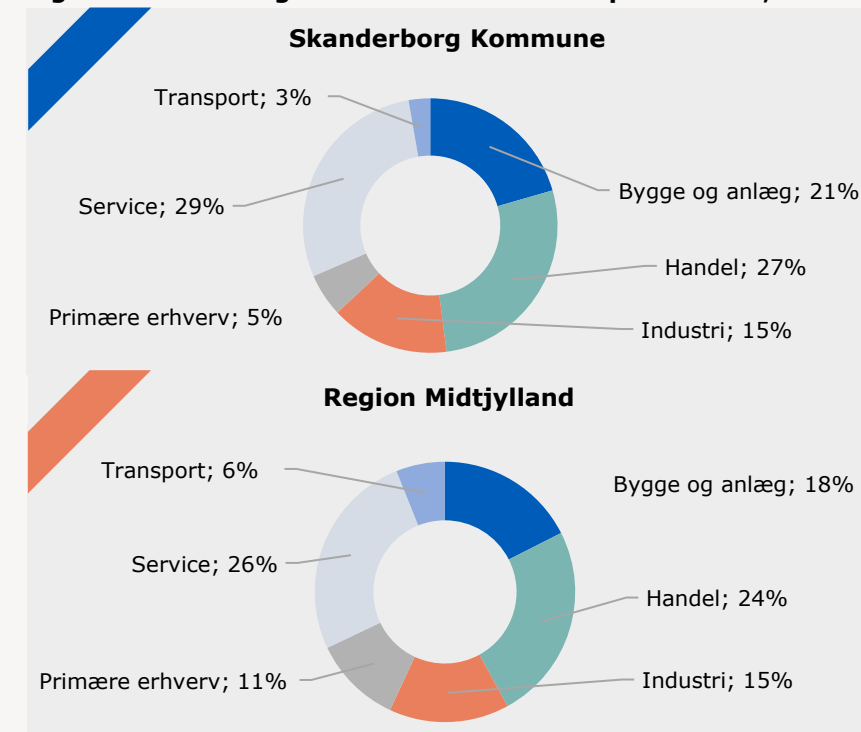
Figur 5.1. Udvikling i andelen af vækstvirksomheder, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Vækstvirksomheder har haft en årlig omsætningsvækst på mindst 10 pct. de seneste tre år og en absolut vækst på mindst 3 mio. kr. i samme periode. Vækstvirksomheder er opgjort inden for internationalt konkurrerende erhverv. Sammenligningskommunerne omfatter: Favrskov, Odder og Syddjurs Kommune.

Figur 5.2. Fordeling af vækstvirksomheder på sektorer, 2022

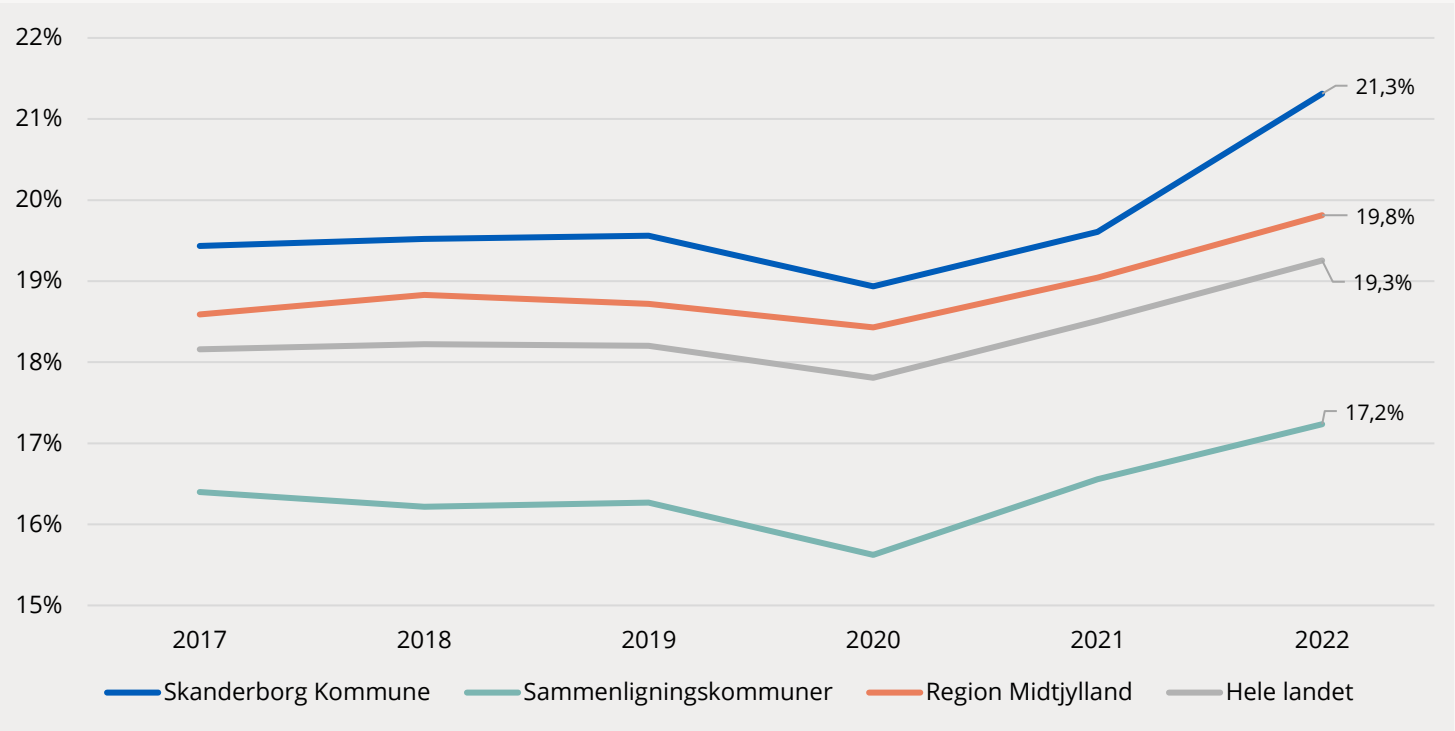
Mange virksomheder med eksport i Skanderborg Kommune

Eksportvirksomheder er en væsentlig drivkraft for vækst og jobskabelse, og de bidrager i høj grad til både den lokale og regionale værdiskabelse. Figur 5.3 viser udviklingen i andelen af virksomheder med eksport fra 2017-22, mens figur 5.4 viser eksportvirksomhedernes fordeling på hovedsektorer i Skanderborg Kommune og Region Midtjylland under ét.

Figur 5.3 viser, at Skanderborg Kommune fortsat har en høj andel eksportvirksomheder. Gennem hele perioden 2017-22 ligger kommunen over regions- og landsgennemsnittet og især over niveauet i sammenligningskommunerne.

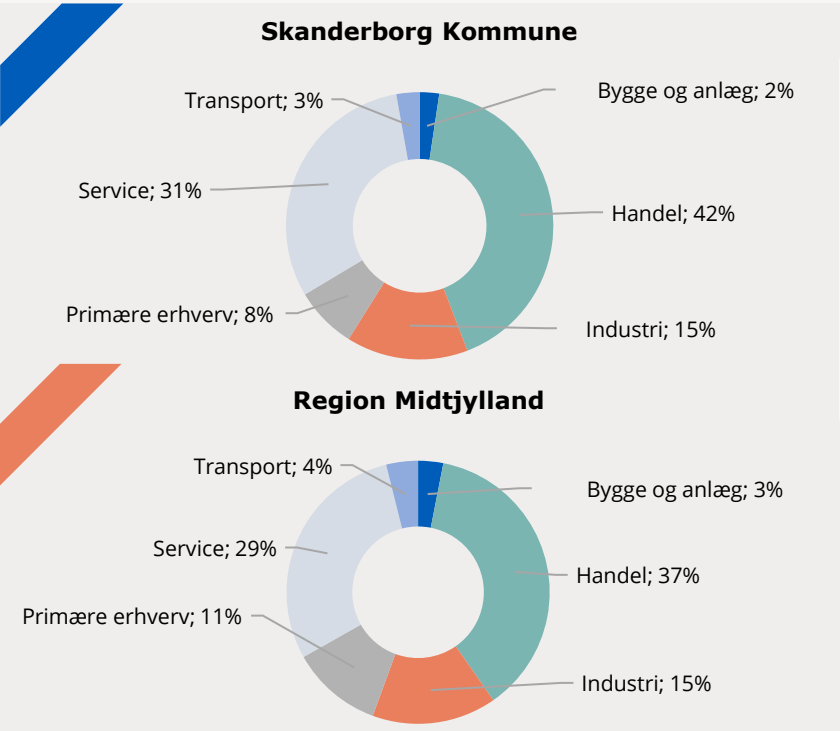
I forhold til sektorfordelingen af eksportvirksomheder ligner Skanderborg Kommune resten af regionen. Der er dog en større andel eksportvirksomheder inden for handelssektoren i kommunen, mens der omvendt ses lidt færre eksportvirksomheder inden for de primære erhverv.

Figur 5.3. Udviklingen i andelen af eksportvirksomheder, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Eksportvirksomheder er opgjort på arbejdssteder. Da virksomhedernes eksport blandt andet indeholder momsfrataget salg af varer og tjenester, er virksomheder inden for branchen energiforsyning udeladt. Baggrunden herfor er, at energibranchens salg typisk er momsfrataget, selvom det foregår i Danmark. Derfor har vi fra i år valgt at udelade branchen fra opgørelsen for at få en mere retvisende opgørelse af eksportværdien.

Figur 5.4. Fordeling af eksportvirksomheder på sektorer, 2022

Note: Andelene summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

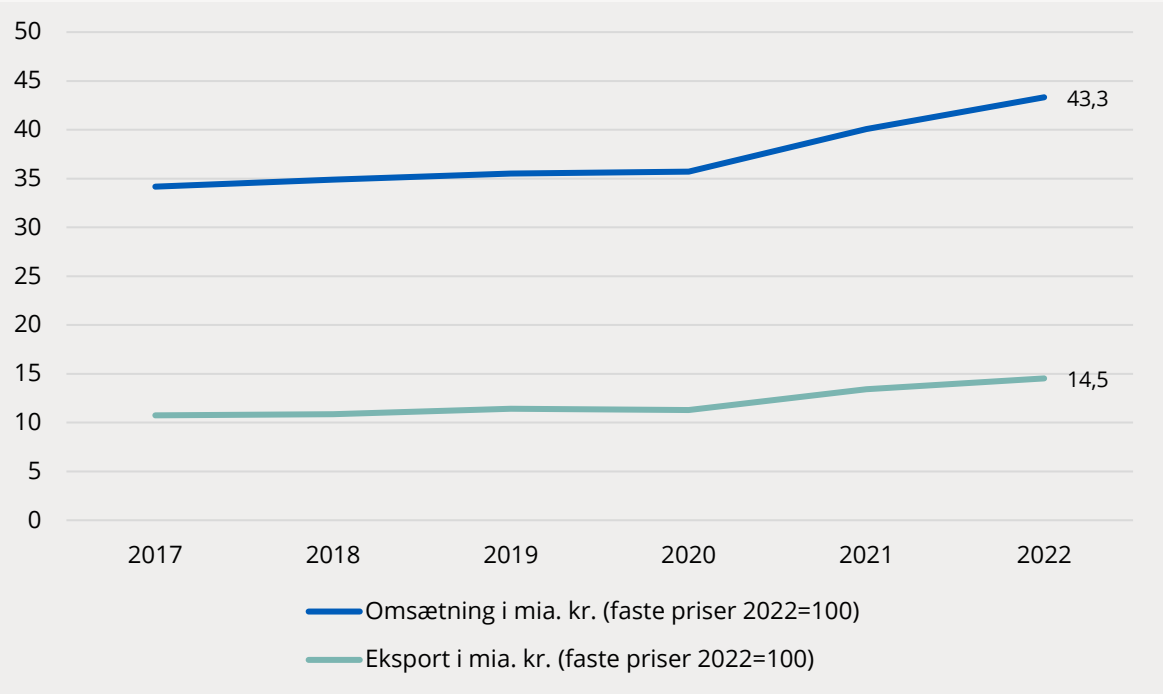
Vækst i eksportværdien i 2022

Mens analysen på forrige side gav et billede af, hvor mange virksomheder der eksporterer, giver figurerne nedenfor et overblik over udviklingen i den samlede eksportværdi blandt virksomheder, der afsætter uden for landets grænser. Samtidig viser figur 5.5 også udviklingen i den samlede omsætning blandt virksomheder med eksport. Figur 5.6 sammenligner eksportens andel af omsætningen med andre kommuner, regionen som helhed og hele landet.

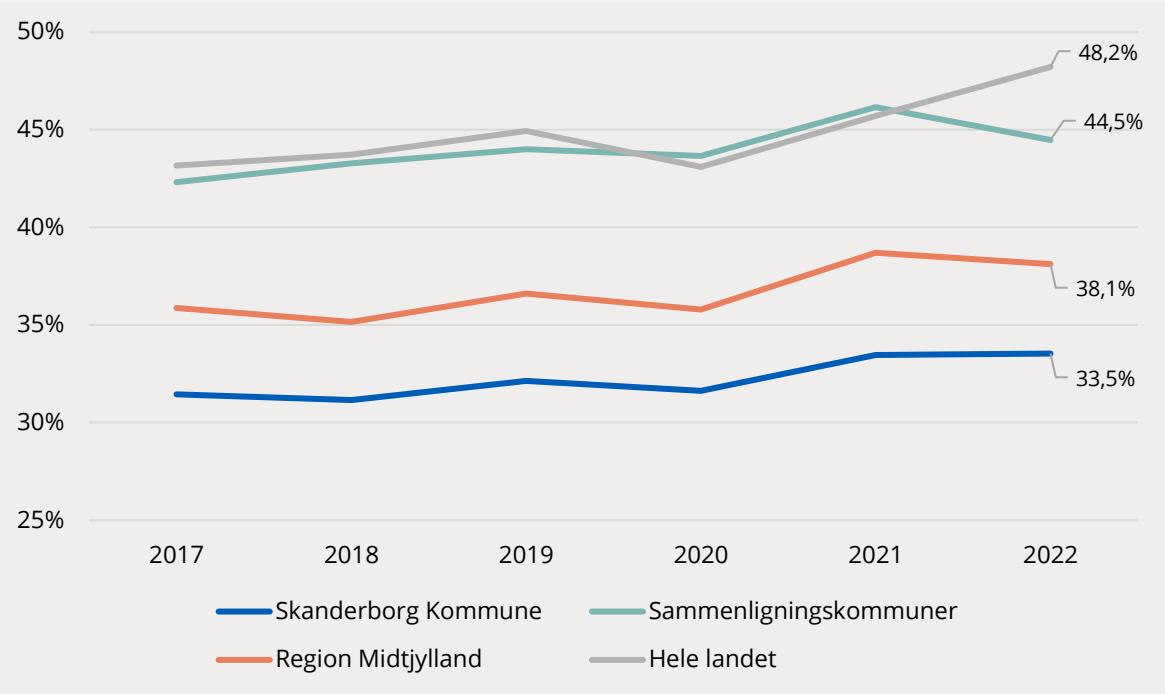
Det fremgår, at den samlede omsætning er steget i perioden fra ca. 34 mia. kr. i 2017 til lidt over 43 mia. kr. i 2022. Tilsvarende er den samlede eksport steget, så den i 2022 lå på ca. 14,5 mia. kr.

Eksportens andel af omsætningen er steget en smule, men lå i hele perioden lavere end det ses i sammenligningskommunerne, regionen og hele landet.

Figur 5.5. Udviklingen i samlet omsætning og eksport blandt eksporterende virksomheder i Skanderborg Kommune i mia. kr. (2022-priser), 2017-22

Figur 5.6. Udviklingen i eksportens andel af omsætningen i eksporterende virksomheder, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik
Note: Eksporten er opgjort som virksomhedernes samlede salg fratrukket indenlandsk salg. Opgjort i faste priser (2022-priser). Eksportværdi og omsætning er opgjort på kommuneniveau på baggrund af arbejdsstedernes placering. Da virksomhedernes eksport blandt andet indeholder momsfrataget salg af varer og tjenester, er virksomheder inden for branchen energiforsyning udeladt. Baggrunden herfor er, at energibranchens salg typisk er momsfrataget, selvom det foregår i Danmark. Derfor har vi fra i år valgt at udelade branchen fra opgørelsen for at få en mere retvisende opgørelse af eksportværdien.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

6

Profilanalyse - Highlights

Dette afsnit indeholder nøglefigurer om den lokale og specialiserede vejledning af iværksættere og virksomheder i Region Midtjylland, herunder forskelle på tværs af kommuner i andelen af vejledte.

Afsnittet viser også hvor stor en andel af de vejledte, der ligger inden for vækstlaget i kommunerne.

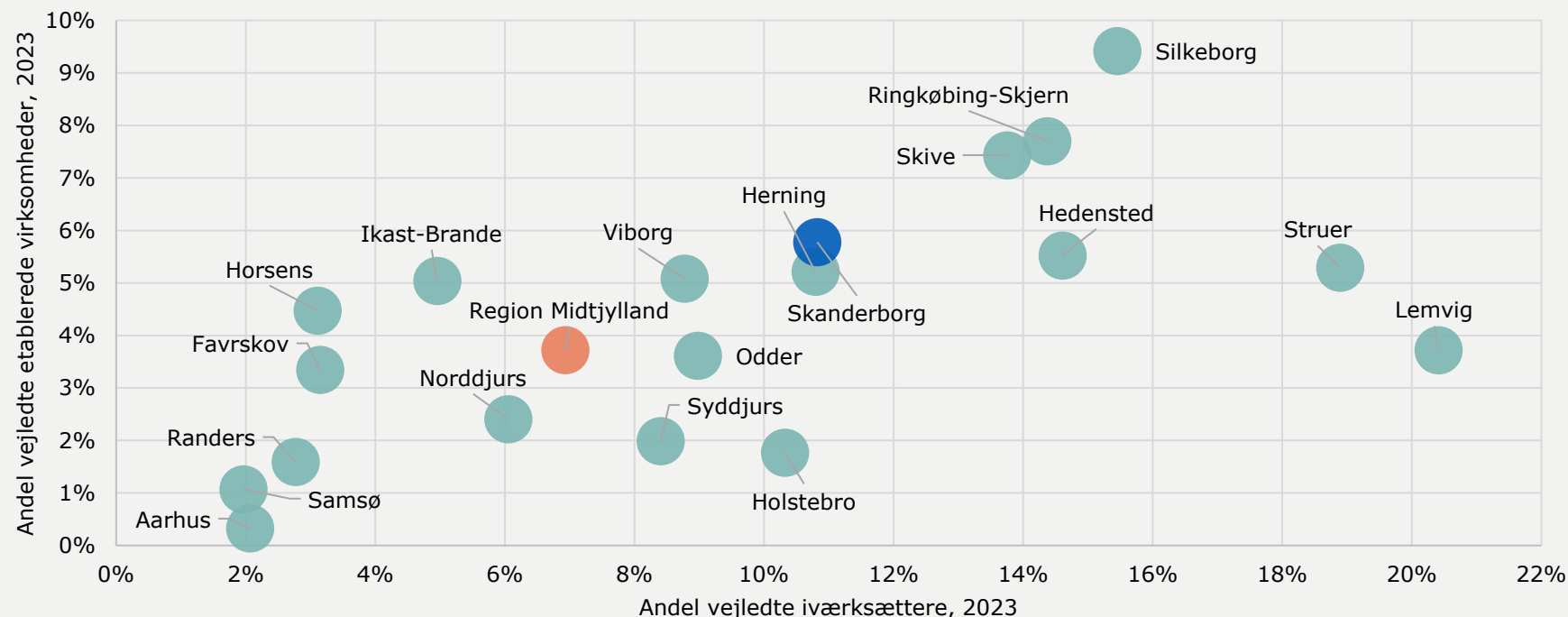
For en mere detaljeret analyse af de vejledtes profil, herunder årsværk, omsætning og eksport, henvises til profilanalyse 2024.

Sammenligning af vejledningsindsatsen i de midtjyske kommuner – lokal erhvervsservice

Figur 6.1 giver et overblik over, hvor stor en andel af virksomhederne – opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder – der har modtaget vejledning i den lokale erhvervsservice. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner. Det skal understreges, at figuren alene fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel vejledning. Deltagelse i netværk, arrangementer, projekter, mv. er ikke omfattet af figuren.

Det fremgår, at andelen af vejlede Skanderborg-virksomheder lå på ca. seks pct. for de etablerede virksomheder og på ca. 11 pct. for iværksætterne i 2023. Dermed lå Skanderborg Kommune over andelen for regionen som helhed for begge typer af virksomheder.

Figur 6.1. Andel virksomheder, der har modtaget lokal vejledning i 2023, opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra lokal erhvervsservice.

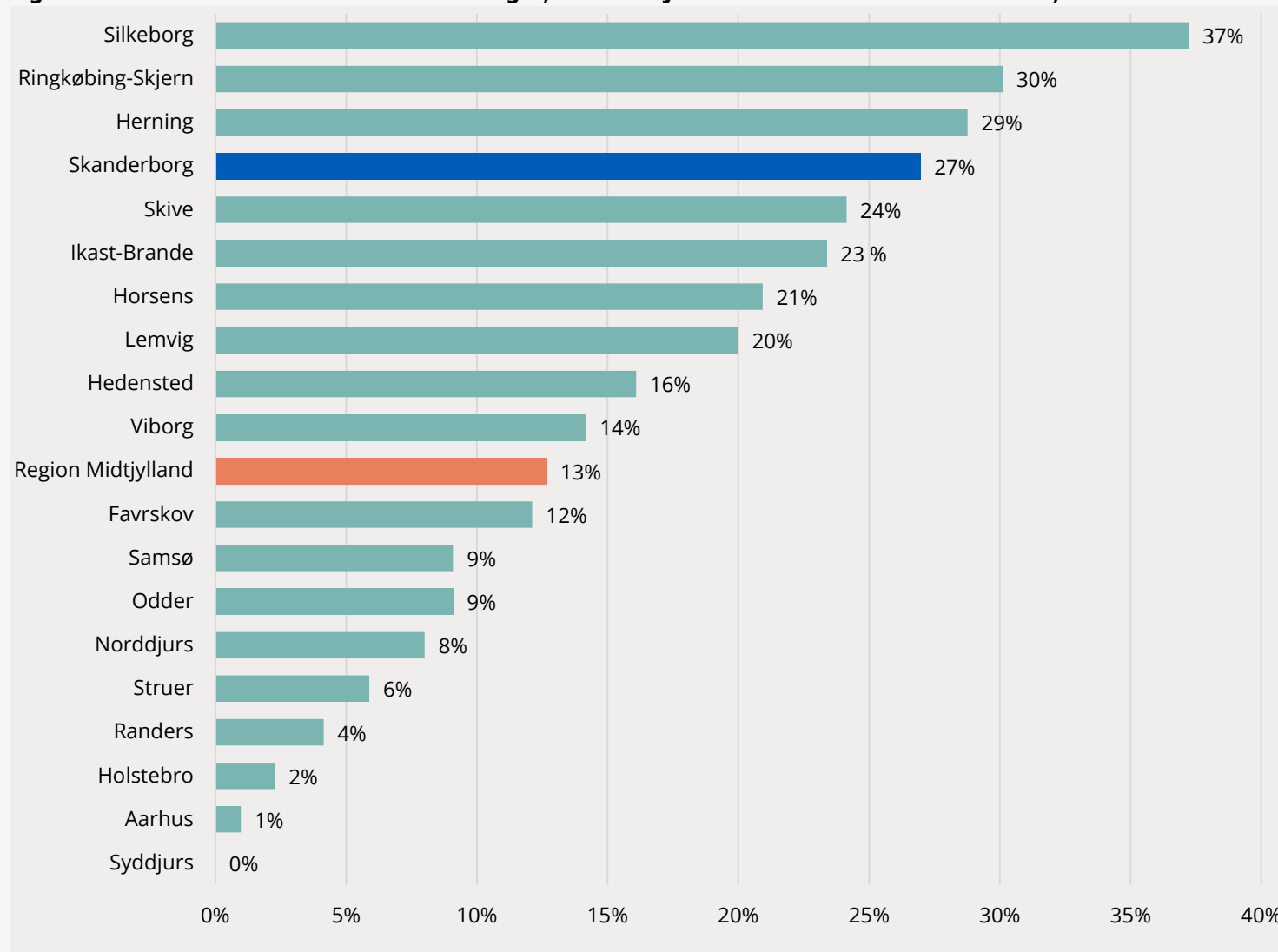
Andelen af vejlede iværksættere og etablerede virksomheder er lavere i dette års Profilanalyse end i tidligere års analyser.

Årsagen er, at Danmarks Statistik har ændret metoden til opgørelsen af aktive virksomheder i Danmark, hvilket har medført at flere virksomheder end tidligere betragtes som aktive virksomheder i de midtjyske kommuner.

Andelen af vejlede iværksættere og etablerede virksomheder i dette års rapport kan derfor ikke sammenlignes med andelen fra tidligere år.

Sammenligning af vejledningsindsatsen over for vækstlaget – lokal erhvervsservice

Figur 6.2. Andel af virksomheder i vækstlaget, der er vejledt i den lokale erhvervsservice, 2023

Figuren til venstre viser hvor stor en andel af virksomhederne i vækstlaget (se definition nederst på siden), der har modtaget lokal vejledning i hver af de midtjyske kommuner i 2023.

Det fremgår, at hele 27 pct. af vækstvirksomhederne i Skanderborg Kommune modtog vejledning lokalt i 2023. Det er det fjerde højeste niveau i regionen og markant højere end regions gennemsnittet på 13 pct.

Som det fremgår, er der stor spredning på tværs af kommunerne.

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra lokal erhvervsservice.

Note: Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der i perioden fra 2020 til 2022 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent og i slutåret havde mindst fem ansatte.

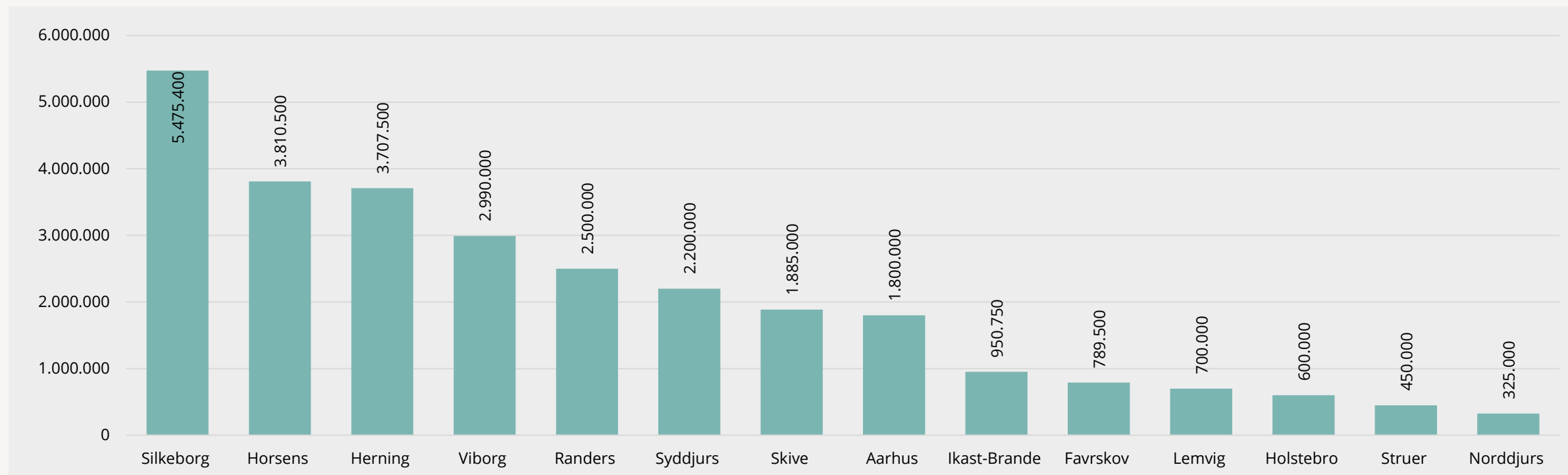
Kommunal bevilling til operatøren af lokal erhvervsservice, 2023

Omfanget af lokalt vejledte bør naturligvis ses i lyset af de ressourcer, som operatøren af lokal erhvervsservice har til rådighed til erhvervsservice. Det er op til den enkelte kommune at afgøre hvor mange midler, der skal afsættes til lokal erhvervsservice.

Figuren neden for viser størrelsen af bevillingen til den lokale erhvervsserviceoperatør, der i nogle kommuner er Erhvervshus Midtjylland, mens operatøren i andre kommuner er et lokalt erhvervsråd. Operatøren kan også være en enhed i forvaltningen.

Beløbene er oplyst af de enkelte kommuner og dækker i nogle kommuner primært over udgifter til vejledning af førstartere, iværksættere og virksomheder, mens de i andre kommuner også dækker over udgifter til bredere erhvervsfremmeprojekter. Beløbene er derfor ikke direkte sammenlignelige.

Figur 6.3. Kommunal bevilling (kr.) til operatør af lokal erhvervsservice, 2023

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra lokal erhvervsservice.

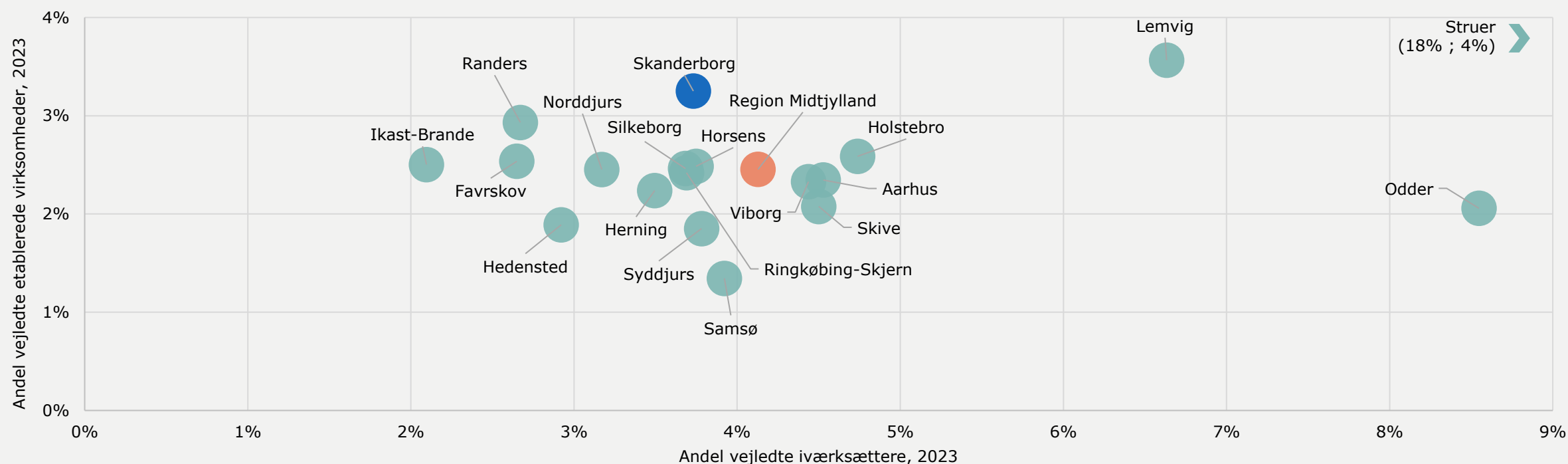
Note: Der er ikke oplysninger om Hedensted, Horsens, Odder, Ringkøbing-Skjern, Samsø, Syddjurs og Skanderborg Kommuner.

Sammenligning af vejledningsindsatsen i de midtjyske kommuner – specialiseret erhvervsservice

Figuren neden for giver et overblik over, hvor stor en andel af virksomhederne – opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder – der har modtaget specialiseret vejledning i Erhvervshus Midtjylland. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner. Det skal understreges, at figuren alene fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel sparring og vejledning. Virksomheder, der alene har deltaget i arrangementer og kollektive forløb, er ikke omfattet af figuren.

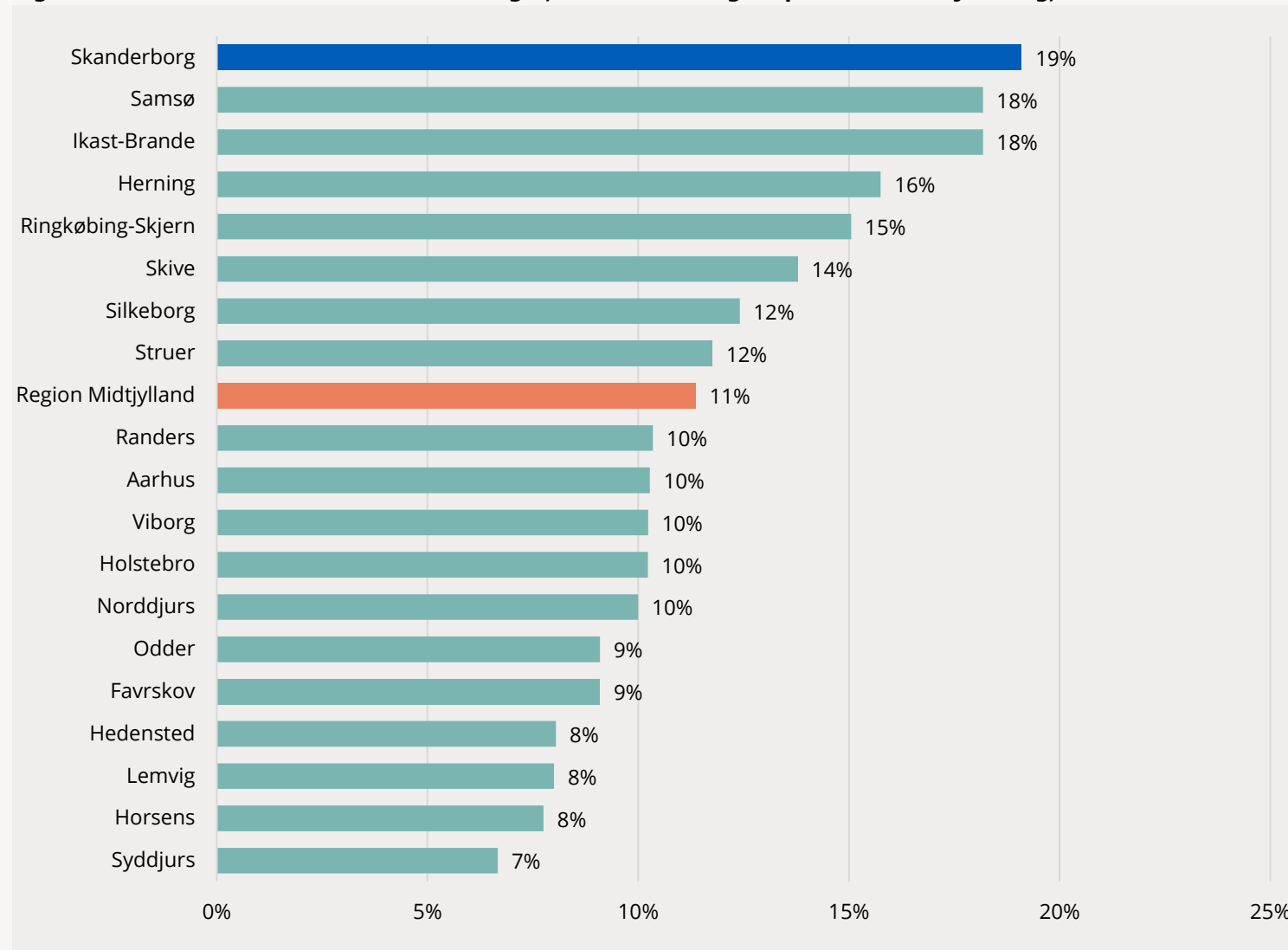
Figuren viser, at andelen af vejlede Skanderborg-virksomheder ligger på godt tre pct. for de etablerede virksomheder i 2023, hvilket er over det regionale gennemsnit. Omvendt ligger andelen af vejlede iværksættere i Skanderborg Kommune en anelse under regionsgennemsnittet.

Figur 6.4. Andel virksomheder, der har modtaget specialiseret vejledning i 2023 opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

Sammenligning af vejledningsindsatsen over for vækstlaget – specialiseret vejledning

Figur 6.5. Andel af virksomheder i vækstlaget, der har modtaget specialiseret vejledning, 2023

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra Erhvervshus Midtjylland.

Note: Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der i perioden fra 2021 til 2023 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent og i slutåret havde mindst fem ansatte.

Figuren til venstre viser hvor mange virksomheder i vækstlaget, der har modtaget specialiseret vejledning i Erhvervshus Midtjylland.

I Skanderborg Kommune blev der i 2023 ydet specialiseret vejledning til 19 pct. af vækstlaget, hvilket er det højeste niveau blandt de midtjyske kommuner. Til sammenligning var regions gennemsnittet 11 pct.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

Udgivet af Erhvervshus Midtjylland, august 2024.
Udarbejdet i samarbejde med IRIS Group.
Data-/talmateriale leveret af IRIS Group.